

LETNO POROČILO

20
25

MIROVNI INŠTITUT

LETNO POROČILO 2025

Ljubljana 2026

ODPRTA, MISLEČA IN POLITIČNO DEJAVNA SKUPNOST, TEMELJEČA NA NAČELU ENAKOSTI.

Kontakt:

Mirovni inštitut

Metelkova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1 234 77 20

Splet: <https://www.mirovni-institut.si>

FB: <https://www.facebook.com/mirovni.institut.si>

IG: @mirovni_institut

LI: <https://www.linkedin.com/company/mirovni-institut/>

E-pošta: info@mirovni-institut.si

Pripravila_e: Jasna Babić Zrimšek in Iztok Šori s sodelavkami_ci

Fotografija na naslovnici: Arhiv MI

Lektura: Ivan Capanec

Oblikovanje: Jasna Babić Zrimšek

Izdajatelj: Mirovni inštitut

Ljubljana, april 2026

NAŠE POSLANSTVO

Mirovni inštitut (MI) si z znanstvenoraziskovalnim delom in javnimi akcijami prizadeva za odprto skupnost, sposobno kritičnega mišljenja in utemeljeno na načelih enakosti, odgovornosti, solidarnosti, človekovih pravic in pravne države. Inštitut razvija raziskovalno, izobraževalno in ozaveščevalno dejavnost na področjih družboslovja in humanistike na štirih tematskih poljih: politika, človekove pravice in manjšine, mediji in spol. Je zagovornik ranljivih skupin in si skupaj z njimi prizadeva za odpravo diskriminacije. Kot viden raziskovalni in civilnodružbeni akter v Sloveniji, regiji in na mednarodni ravni je neizogibna referenca na področjih, na katerih deluje. Povezuje se z drugimi sorodnimi akterkami_ji (inštituti, univerzami, nevladnimi organizacijami) in posameznikami_ki na lokalni, regionalni in mednarodni ravni.

KAZALO

- 01 Uvod / 6
- 02 Leto 2025 v številkah / 8
- 03 Posebni dosežki / 10
- 04 Politika / 12
- 05 Človekove pravice in manjšine / 24
- 06 Mediji / 32
- 07 Spol / 38
- 08 Programska skupina / 46
- 09 Organizacijska struktura & kolektiv / 48
- 10 Mreženje in strokovno sodelovanje / 51
- 11 Partnerske organizacije / 53
- 12 Finančno poslovanje / 56

Strateška delavnica, december 2025. Foto: Arhiv MI

dr. Iztok Šori, direktor

UVOD

“Ko se napada civilno družbo in hkrati slabi znanost, ne izgublamo samo organizacij, programov ali raziskovalnih inštitutov. Izgublamo sposobnost, da si sploh še zamišljamo drugačen, bolj pravičen svet. Če ostane edino merilo denar, potem ne bo pomembno, kaj je prav, kaj je res, kaj je pravično ali kaj je v javnem interesu. Štelo bo samo še to, kaj se izplača – in komu.”

Med vsemi hibridnimi vojnami, ki danes potekajo okoli nas, poteka tudi vojna proti civilni družbi. V večini evropskih držav se civilna družba sooča z vse širšim naborom napadov – od groženj, laži in podtikanj, do zmanjševanja sredstev, zakonov o »tujih agentih«, ustanavljanja preiskovalnih komisij, vlaganja SLAPP-tožb, omejevanja pravice do protesta ter postopnega izrivanja iz javnega prostora. Vse pogostejša sta tudi fizično nasilje in grožnje. Na Mirovnem inštitutu to toliko bolj opazimo in tudi čutimo, saj kot neodvisna znanstvenoraziskovalna organizacija delujemo v sozvočju akademskega in nevladnega sektorja oziroma tam, kjer se znanje neposredno prevaja v družbeno delovanje in kjer so zato pritiski najhitreje vidni.

Tarče te vojne so sindikati, družbena gibanja, civilne iniciative, aktivistke_i – vsi,

ki še vztrajajo pri misli, da družba ni samo trg. V prvi vrsti so na udaru nevladne organizacije, ki so predmet nenehne stigmatizacije, predvsem – a nikakor ne samo – s strani desne in populistične politike. Ironija je pri tem očitna: prav nevladne organizacije so pogosto med najbolj transparentnimi akterji v družbi. Svoje vire financiranja, projekte in delo praviloma razkrivajo bolj dosledno kot marsikdo, ki jih napada.

Ta vojna se ni zgodila čez noč. Tesno je povezana s krizami zadnjih 15 let. Po finančni krizi leta 2008 se je okrepila logika, da je civilna družba ovira gospodarski rasti. V času migracijske krize se je utrdilo prepričanje, da so prizadevanja civilne družbe ovira varnosti. V pandemiji covid-19 pa se je dokončno normalizirala ideja, da so nadzor, izredno stanje in discipliniranje civilne družbe nekaj samoumevnega. Krize so ustvarile politične

priložnosti za spremembe prioritet in obračun s kritičnimi glasovi.

Države, lokalne skupnosti in Evropska unija so začele zmanjševati sredstva za delovanje civilne družbe in jih preusmerjati drugam – v oboroževanje, nadzor, varnostne sisteme in projekte, podrejene zagotavljanju ekonomske prevlade. V sodobnih geostrateških bojih civilna družba ni razumljena kot resurs, temveč kot dejavnik, ki zavira uveljavljanje političnih, vojaških in ekonomskih interesov. Prav zato jo je treba utišati, izčrpati ali vsaj odriniti na rob.

Posledice so zelo konkretne. Zaradi zmanjševanja sredstev so številne nevladne organizacije in neodvisni inštituti, zlasti tisti, ki se zavzemajo za enakost in demokracijo, primorani ukinjati programe in odpuščati zaposlene. Eden naših najbolj uglednih partnerjev iz sosednje Hrvaške je moral v nekaj letih zmanjšati ekipo za polovico. Takšni primeri niso več izjema, ampak postajajo pravilo. Za velikimi besedami o konkurenčnosti, varnosti in vitki državi se pogosto skriva preprost rezultat: manj ljudi, manj programov, manj javnega prostora za tiste, ki delujejo v korist skupnega.

Najvidnejša manifestacija te vojne je bila ukinitvev ameriške razvojne pomoči USAID. Sredstva, ki so bila prej namenjena humanitarni pomoči, državam v razvoju, zdravstvenim programom ter krepitevi demokracije in civilne družbe, se zdaj delijo po politični presoji ameriškega predsednika in v skladu z geostrateškimi interesi – denimo za slabitev Kitajske ali krepitev proameriških iniciativ v Južni Ameriki. Tudi tu posledice niso abstraktne. Na Balkanu je tako brez podpore ostal BIRN – Balkanska mreža za preiskovalno novinarstvo. To pomeni manj razkrivanja korupcije v regiji, manj nadzora nad oblastjo in več prostora za politične elite ter medijske lastnike.

A v resnici ne gre samo za vojno proti civilni družbi. Gre za vojno proti družbi nasploh – proti ideji, da obstaja nekaj takega kot skupno dobro; da obstajajo solidarnost, javni interes, človekove pravice, kritična misel in družbena odgovornost. Civilna družba je med prvimi tarčami prav zato, ker ta prostor še brani: prostor med državo in

trgom, prostor, kjer ljudje še delujemo skupaj, ne le vsak zase. Če ta prostor izgine, ostane malo: oblast, kapital in strah. Oziroma, še bolj preprosto – ostane denar kot edino merilo vrednosti.

Prav zato napadi na civilno družbo niso ločeni od napadov na znanost, kjer se skuša uničiti predvsem tista področja, ki so za demokratično družbo ključna – družboslovje in humanistiko. Napadi se dogajajo po podobni logiki in z istim ciljem. Tudi v znanosti poslušamo, da mora biti vse bolj uporabno, bolj konkurenčno, bolj merljivo, bolj donosno. Tudi tukaj se dogaja politično blatenje, krčijo se sredstva, prekarizira se delo. Kot da sta družboslovje in humanistika odveč. Kot da je razumevanje družbe nepotrebno. Kot da kritična misel ne prinaša ničesar, ker se je ne da neposredno pretvoriti v dobiček. Pa vendar prav ti področji omogočata, da sveta ne sprejemamo kot nekaj naravnega in neizogibnega, temveč kot političnega – in zato spremenljivega.

Ko se napada civilno družbo in hkrati slabi znanost, ne izgublamo samo organizacij, programov ali raziskovalnih inštitutov. Izgublamo sposobnost, da si sploh še zamišljamo drugačen, bolj pravičen svet. Če ostane edino merilo denar, potem ne bo pomembno, kaj je prav, kaj je res, kaj je pravično ali kaj je v javnem interesu. Štelo bo samo še to, kaj se izplača – in komu.

Kot kaže tudi to letno poročilo, raziskave Mirovnega inštituta ta proces družbenega nazadovanja že vrsto let zaznavajo in razlagajo. Kažejo pa tudi nekaj drugega: da ta proces ni enosmeren. Kljub vedno večjim pritiskom nastajajo nove oblike političnega delovanja, solidarnostna gibanja in prakse, ki odpirajo prostor za bolj vključujoče politike. K tem prizadevanjem Mirovni inštitut prispeva z znanjem, javnim delovanjem in vztrajanjem pri tem, da neenakost, izključevanje in nasilje niso naravna stanja sveta, temveč rezultat političnih odločitev.

LETO 2025 V ŠTEVILKAH

IZPOSTAVLJAMO

Vlasta Jalušič prejela zahvalo Inter University Centre Dubrovnik

Raziskovalke in raziskovalci Mirovnega inštituta se vsako leto udeležujemo seminarja Identitete Evrope, ki poteka na Inter University Centre Dubrovnik. Vlasta Jalušič, kot ena izmed petih koordinatoric seminarja, je prejela zahvalo »za izjemno predanost pri organizaciji in sodelovanju v dolgoletni seriji tečajev Identiteta Evrope ter za bogatenje akademskega okolja IUC«.

Prejemnice_ki zahval, Inter University Centre Dubrovnik. Foto: Arhiv MI

Srečanje z visokim komisarjem Združenih narodov za človekove pravice, Volkerjem Türkem

V oktobru smo se predstavnice_ki organizacij civilne družbe, ki delujemo na področjih človekovih pravic, demokracije, enakosti, migracij in varovanja okolja, srečali z visokim komisarjem Združenih narodov za človekove pravice, Volkerjem Türkem. Srečanja sta se udeležili tudi predstavnici Mirovnega inštituta, ki sta v pogovoru izpostavili položaj izbrisanih, ki kljub desetletjem prizadevanj še vedno čakajo na pravično ureditev svojega statusa, ter sistemske težave migrantskih delavk_cev, ki so pogosto izpostavljeni izkoriščanju in negotovim delovnim razmeram.

Komisar Türk je poudaril ključno vlogo civilne družbe pri varovanju človekovih pravic in demokracije. V času, ko so te vrednote ogrožene po vsem svetu, je še toliko pomembneje, da jih branimo tudi doma – znotraj naših skupnosti.

Festival miru v Ljubljani spodbudil razmislek o družbi brez orožja

Oktober smo na Kongresnem trgu in v Parku Zvezda organizirali [Festival miru](#), namenjen dialogu, ustvarjalnosti in razmisleku o prihodnosti brez nasilja in orožja. Dogodek je ponujal delavnice za otroke, predstavitve organizacij za mir in nenasilje ter umetniški program, vključno z branjem poezije in pisem, živeti mir.

V popoldanskem delu festivala je potekala okrogla miza, namenjena razpravi o aktualnih izzivih in perspektivah mirovne politike. V pogovoru so sodelovali politolog in ekonomist Rok Kogej, politolog in publicist Uroš Lipušček, direktor Mirovnega inštituta Iztok Šori ter novinar RTV Slovenija Boris Vasev, razpravo pa je povezoval Jaša Jenull. Osrednji dogodek je bila ljudska mirovna skupščina, na kateri so udeleženci oblikovali predloge in priporočila za odločevalke_ce ter politične stranke.

Utrinki iz Festivala miru, Park Zvezda. Foto: Jure Merčnik

Srečanje z visokim komisarjem Združenih narodov za človekove pravice, Volkerjem Türkem. Foto: Arhiv MI

POLITIKA

Foto: Arhiv MI

"Dovolj je bilo nenačelne politike do aktualnih vojn! Dovolj je bilo laži, da zaradi oboroževanja ne bo rezov v socialo, zdravstvo in šolstvo. Dovolj je bilo manipulacij, da več orožja prinaša več varnosti!"

Zdaj je čas, da pogumno rečemo NE! NE V MOJEM IMENU!"

Govor direktorja Mirovnega inštituta Iztoka Šorija, Shod za mir: proti oboroževanju, 27. 3. 2025, Prešernov trg

DOSEŽKI NA PODROČJU POLITIKE V LETU 2025

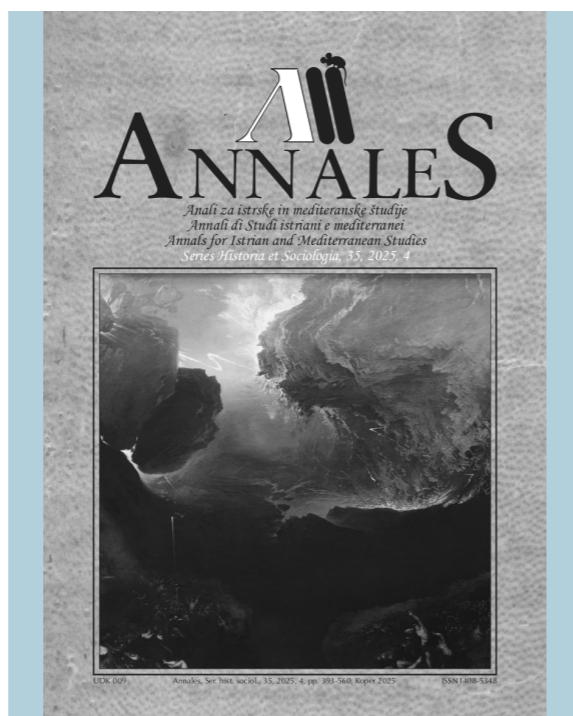
V letu 2025 smo spremljali in krepili demokratične standarde v Sloveniji in Evropski uniji (EU). S sodelovanjem pri evropskem poročilu o vladavini prava ter z analizami stanja medijske svobode in delovanja civilne družbe smo osvetlili naraščajoče politične pritiske na neodvisne institucije, koncentracijo medijskega lastništva in negotove pogoje za delovanja nevladnih organizacij. S tem smo prispevali k razkrivanju nazadovanja demokracije in vladavine prava.

- 1 Na področju **migracij** smo z raziskavami razkrivali prekarne delovne pogoje migrantskih delavk_cev ter opozarjali na posledice restriktivnih migracijskih politik EU, vključno z naraščajočim nadzorom meja in krčenjem pravic ljudi na poti. Pomemben del dela je bil namenjen tudi spodbujanju politične participacije migrantk_ov skozi javne dogodke in vključujoče razprave. S tem smo prispevali k večji vidnosti migrantskih izkušenj ter k bolj poglobljenemu razumevanju strukturnih neenakosti v migracijskih režimih.
- 2 Na **socialnem področju** smo se osredotočili na raziskovanje revščine v starosti, prekarizacije dela in presečnih neenakosti, ki izhajajo iz prepleta spola, migracijskega statusa, zdravja in socialnih politik. S študijami, javnimi razpravami in strokovnimi analizami smo osvetljevali strukturne vzroke socialne izključenosti in preusmerjanja javnih sredstev iz socialnih sistemov. To delo je prispevalo k večjemu razumevanju družbenih neenakosti in krepitvi zagovornišva za socialno pravičnost.
- 3 Na področju **diskriminacije** smo s v posebnem tematskem sklopu člankov prispevali k razvoju kritične in interdisciplinarne razprave o sodobnih oblikah sovražnega govora ter njegovih družbenih učinkih, zlasti kot mehanizem upravljanja in družbene reprodukcije razlik. V tem smislu sovražni govor ni zgolj tisto, kar žali, temveč tisto, kar določa meje pripadnosti. Prispevki so razširili razumevanje sovražnega govora izven področja prestopništva ali pravne kategorije. S tem smo prispevali nova znanstvena spoznanja ter strokovne podlage za pedagoško delo ter oblikovanje javnih politik na področju sovražnega govora.
- 4 Na **mirovniškem področju** smo javno pozivali k mirovni politiki, (so)organizirali dogodke in shode proti militarizaciji in povečevanju vojaških izdatkov ter podprli peticije za zaščito civilistk_ov v oboroženih konfliktih. Z objavo *Pisem o vojnah in miru* in izdajo e-knjige s pričevanji ljudi z vojnih območij smo v javni prostor vnesli osebne zgodbe o posledicah vojn. S tem smo prispevali h krepitvi kulture miru, solidarnosti in nenasilja ter vplivali na javni diskurz o varnosti in odgovornosti politike.
- 5 Na področju **izobraževanja** smo sodelovali pri raziskavi o tujih študentih v Sloveniji, ki je pokazala številne sistemske ovire, s katerimi se študentke in študenti soočajo – od zapletenih administrativnih postopkov in stanovanjske problematike do jezikovnih ovir in diskriminacije. Ugotovitve so prispevale k boljšemu razumevanju potreb mednarodnih študentov ter predstavljajo strokovno podlago za oblikovanje bolj vključujočih izobraževalnih in integracijskih politik.

IZPOSTAVLJAMO

Tematski sklop o sovražnem govoru

[Tematski sklop](#) v posebni številki revije *Annales*, ki ga je uredila dr. Veronika Bajt, naslavlja sodobno polarizacijo družb in prispeva k jasnejši konceptualizaciji sovražnega govora. Sovražni govor je treba razumeti onkraj zgolj »nezakonitega izražanja«. Ne gre le za verbalno, pisno ali drugače posredovano agresijo, temveč za sistemski, performativni in relacijski pojav, ki vzdržuje hierarhije »rase«, razreda, spola, nacije in drugih oblik skupinske pripadnosti. Tematski sklop izrecno povezuje sovražni govor z »drugačenjem« (Othering) kot družbenim mehanizmom in družbenim dejanjem z učinki – kot orodjem upravljanja in ogledalom neenakosti. Ti okvirji skupaj sovražni govor preoblikujejo v mehanizem vzpostavljanja meja, ki je vtkan v politike neenakosti. Poleg Veronike Bajt so z Mirovnega inštituta prispevali članke tudi Ana Frank, Neža Kogovšek Šalamon, Sergeja Hrvatič in Zoran Fijavž.

raziskovalnega prostora na področju mirovnih študij, podpira mlade raziskovalke_ce in širi vpliv raziskav v politikah in družbenih praksah.

Soustvarjanje evropske mreže za raziskovanje miru

Mirovni inštitut se je v letu 2025 aktivno vključeval v Skupnost za raziskovanje miru v Evropi (PEACE Research Community Europe) – transevropsko mrežo za raziskovanje miru in konfliktov, ki jo podpira program COST. Direktor Iztok Šori je vključen v upravni odbor te mreže, ki povezuje raziskovalne organizacije po Evropi in obravnava ključne teme današnjega časa, kot so mir in podnebne spremembe, feministični mir, mir in tehnologije ter nova arhitektura evropske varnosti. Mreža prispeva h krepitvi evropskega

Poročilo o vladavini prava 2025

Evropska demokratična recesija se je v letu 2024 še poglobila, ugotavlja [Poročilo o vladavini prava](#) mreže Liberties, pri katerem je sodeloval tudi Mirovni inštitut. Države, ki so bile prej percipirane kot trdnjave demokracije, drsijo proti avtoritarizmu, uporaba orodij EU za zagotavljanje vladavine prava pa ima zanemarljiv učinek. Celovita analiza, ki je plod sodelovanja 43 organizacij iz 21 držav EU pod koordinacijo Civil Liberties Union for Europe (Liberties), predstavlja najbolj poglobljen neodvisni monitoring vladavine prava.

Leta 2024 je Slovenija napredovala na področju zakonodaje za zaščito medijske pluralnosti in svobode. Ključne težave so koncentracija medijev, finančna kriza javnega servisa in nezadostna zaščita novinark_jev. Kampanje blatenja nevladnih organizacij se nadaljujejo. Na področju migracij še vedno ostajata težavi prenatrpanost zaporov in visok delež zaprtih tujk_cev, prav tako pa tudi ovire pri pridobivanju stalnega prebivališča za izbrisane in dolgotrajne prebivalke_ ce Slovenije.

Plakati 100 ljudi, 100 čudi

Novembra smo sodelovali pri izboru in podelitvi nagrad za najboljši slogan in plakat na temo *Živeti mir*, ki mlade spodbuja k razmisleku o strpnosti, solidarnosti in sprejemanju različnosti. Natečaj je potekal v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Maribor, ki je ob tem izvedla 13 delavnic po srednjih šolah, ki smo jih pripravili na Mirovnem inštitutu. Na natečaju je sodelovalo 390 dijakov in dijakinj.

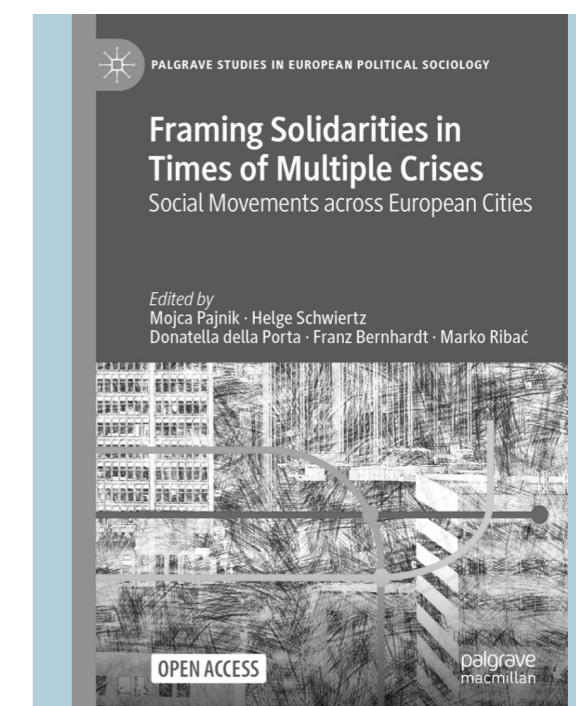
Letošnje osrednje vprašanje – »Ali si lahko mir res pridobimo le z orožjem?« – je mladim ponudilo prostor za kritičen razmislek o tem, kaj mir pravzaprav pomeni in kako ga zagotavljati. Prejeli smo kar 1066 sloganov in 64 plakatov, ki jasno kažejo, da mladi mir jemljejo resno in razumejo kot proces, ki temelji na dialogu, empatiji in pogumu. Nagrade so prejeli štirje slogani – *Mir se gradi, ne zgodi* (Naja Mlaj), *Otroci si zaslužijo šole, ne zaklonišč* (Žiga Razpet), *Tudi ti si lahko razlog, da nekdo verjame v mir* (Taja Preradović) in *Mir je edina zmaga brez poražencev* (Rebeka Zorko) – ter trije plakati. Čestitke nagrajenkam_cem in hvala vsem sodelujočim, mentorkam_ jem ter partnerkam_ jem, ki s svojim delom vsako leto prispevajo k širjenju kulture miru in nenasilja med mladimi.

Knjiga: Okvirjanje solidarnosti v času številnih kriz. Družbena gibanja v evropskih mestih

Pri založbi Palgrave Macmillan je izšla znanstvena monografija [Framing Solidarities in Times of Multiple Crises. Social Movements across European Cities](#), ki sta jo ob Helgeju Schwiertzu, Donatelli della Porta in Franzu Bernhardtou souredila Mojca Pajnik in Marko Ribač z Mirovnega inštituta.

Knjiga analizira, kako so urbana družbena gibanja in aktivistične iniciative v petih evropskih državah – na Danskem, v Italiji, Nemčiji, Švici in Sloveniji – v času pandemije covida-19 oblikovala in udeleževala različne oblike solidarnosti na področjih migracij, zdravstvene oskrbe in stanovanjske problematike. Avtorice_rji pokažejo, kako so družbena gibanja z novimi okvirji solidarnosti preoblikovala prevladujoče diskurze ter prispevala k razvoju progresivnih in emancipatornih družbenih sprememb.

Knjiga je v angleškem jeziku in je v celoti prosto dostopna na spletu.

Misliti mir 7: Nujnost oboroževanja? Med varnostjo, dobičkom in iluzijo miru

Novembra je v sklopu cikla *Misliti mir* potekala okrogla miza z naslovom *Nujnost oboroževanja? Med varnostjo, dobičkom in iluzijo miru*, ki jo je moderirala raziskovalka Lana Zdravković. Razprava je osvetlila hitro naraščajočo militarizacijo Slovenije, Evrope in sveta ter odprla vprašanje možnosti mirovne politike v času zaostrenih varnostnih razmer.

Sodelujoči – filozof Peter Klepec, strokovnjakinja za obrambne študije Jelena Juvan in raziskovalec globalne vojaške porabe Nan Tian (Stockholm International Peace Research Institute – SIPRI) – so opozorili, da povečana vojaška poraba ne zagotavlja večje varnosti, temveč spodbuja oboroževalno tekmo, družbeno nestabilnost in krčenje demokratičnih standardov. Razprava je poudarila pomen civilnega nadzora nad vojsko ter potrebo po kritični javni razpravi o obrambnih politikah, hkrati pa opozorila na nujnost mirovnega aktivizma in razvoja politik, ki presegajo logiko strahu in oboroževanja.

Transnacionalizacija oskrbe starejših ljudi

Raziskovalno delo Majde Hrženjak v okviru projekta o transnacionalizaciji oskrbe starejših ljudi osvetljuje sodobne preobrazbe skrbstvenega dela in sistemov oskrbe v evropskem prostoru. V mednarodni reviji *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society* je objavila članek o »tutih strategijah«¹ upravljanja delovnih migracij v domovih za starejše na evropski (pol)periferiji. Z uporabo teoretskega okvira afektivnega obrata ter na podlagi intervjujev s skrbstvenimi delavkami migrantkami in deležniki analizira, kako organizacije mobilizirajo in instrumentalizirajo čustva, intimo in empatijo migrantskih delavk. Ti procesi, ki niso zapisani v zakonodaji, temveč delujejo na organizacijskih ravneh rekrutacije, mikroupravljanja dela in priznavanja izkušenj, ustvarjajo občutke dolžnosti in soodgovornosti delavk za delovanje sistema. Raziskava pokaže, da se v neoliberalnem kontekstu meje med ekonomijo in intimo brišejo, čustva in subjektivnost delavk pa postajajo nova območja ekonomskega izkoriščanja.

Omizje *Nujnost oboroževanja? Med varnostjo, dobičkom in iluzijo miru*, 13. 11. 2025. Foto: Arhiv MI

V reviji *Dve domovini* pa je objavila članek o transnacionalni oskrbi starejših ljudi med Slovenijo in Hrvaško, v katerem analizira naraščajočo mobilnost starejših oseb, ki zaradi pomanjkanja dostopne oskrbe v Sloveniji iščejo institucionalno varstvo v sosednji državi. S pomočjo konceptov skrbstvene vrzeli, transnacionalizacije oskrbe in upokojske migracije ter na podlagi intervjujev in institucionalne analize avtorica to obliko oskrbe opredeli kot »prekarno hibridno transnacionalno oskrbo«. Starejši v Sloveniji ohranjajo pravice do zdravstvenih storitev in socialnih prejemkov po logiki državljanstva, medtem ko na Hrvaškem oskrbo kupujejo na trgu, kjer so standardi pogosto nižji. Študija pokaže, da se transnacionalizacija oskrbe ne razvija zgolj kot posledica globalizacije, temveč kot učinek součinkovanja različnih institucionalnih ureditev v obeh državah.

Politična udeležba za vse – za Evropo enakopravnih

V letu 2025 sta v Ljubljani potekali dve Skupščini prebivalcev in prebivalk o politični udeležbi migrantov z naslovom *Politična udeležba za vse – za Evropo*

enakopravnih. *Junjska skupščina* je potekala na Špici, *novembrska* pa v Kino Šiška, skupno pa se jih je udeležilo več kot 200 migrantk_ov, begunk_cev, prosilk_cev za azil ter predstavnic_kov organizacij, javnih uslužbenk_cev in mednarodnih institucij.

Dogodki so udeleženkam_cem omogočili razpravo o vprašanih participacije, vidnosti in vključevanja migrantk_ov v družbo ter izmenjavo izkušenj glede stanovanjskih težav, jezikovne podpore, diskriminacije, delovnih pogojev in delavskih pravic. Skupščine so potekale v več jezikih, z zagotovljenim simultanim prevajanjem v angleščino, slovenščino, bosanščino, arabščino in turščino. Udeleženke_ci so se razdelili v tematske delovne skupine, oblikovali predloge in priporočila, ki bodo posredovana Mestni občini Ljubljana, Ministrstvu za notranje zadeve, Uradu Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov ter Infotočki za tujce.

Dogodka sta bila tudi priložnost za mednarodni dialog, z gostjama_i iz različnih evropskih organizacij, ter za razmislek o tem, kako migrantke_i lahko aktivno prispevajo k vključujoči, enakopravni in participativni družbi v Sloveniji.

Skupščina *Politična udeležba za vse – za Evropo enakopravnih*, 12. 6. 2025. Foto: Arhiv MI

Letna konferenca DATAMIG projekta: kritični vpogledi v upodatkovljenje migracij

V soorganizaciji z Mirovnim inštitutom je na Fakulteti za družbene vede 5.–6. junija potekala letna konferenca evropske COST akcije [DATAMIG](#), namenjene razpravam o podatkovnem upravljanju migracij in strategijah odpora, ki jo je gostila podpredsednica akcije Mojca Pajnik, v sodelovanju z Barbaro Beznec in Lori Šramel Čebular. V dvodnevni programu so sodelujoči z univerz, raziskovalnih in civilnodružbenih organizacij ter umetniških kolektivov iz več kot desetih držav razpravljali o raznolikih vidikih dataficiranega nadzora mej, o podatkovni pravičnosti in kreativnih načinih odpora.

Osrednji vsebinski poudarki so bili:

- diskusije o pripravi knjige ključnih pojmov *Migration Data Matters*, ki temelji na konceptualizaciji temeljnih

izrazov, kot so dataficirana meja, režim nadzora, azilni podatki idr.;

- delavnica orodij za raziskovanje podatkovnega upravljanja migracij, kjer so sodelujoči preizkušali metodološke pristope za kritično mapiranje praks nadzora;
- okrogla miza o EU Paktu o migracijah in azilu, na kateri so se govorci in govorki poglobili v posledice novih evropskih regulacij, digitalnega nadzora in krčenja pravic oseb na poti;
- seminar ob 10. obletnici »dolgega poletja migracij« z naslovom *Od koridorja do tampon cone: utrjevanje mej na Balkanu*, kjer je potekala kritična razprava o ponovnem utrjevanju mej v jugovzhodni Evropi.

Sodelujoči so med drugim poudarili pomen dekolonialnih epistemologij in odpora v praksah solidarnosti.

V okviru srečanja smo organizirali migrantsko turo *Mesto za vsakogar*, ki jo je vodila licencirana turistična vodnica z migrantsko izkušnjo Aigul Hakimova.

Letna konferenca Datamig projekta, 5.–6. 6. 2026. Foto: Arhiv MI

SLOVENIJA V GLOBALIH MIGRACIJSKIH TOKOVH

Slovenija ima največje število napotnih delavcev na prebivalca v EU, kar pomeni, da številni tuji delavci pridobijo delovno dovoljenje v Sloveniji, a dejansko nikoli ne delajo ali prebivajo v državi – temveč so napoteni v druge članice EU. Ta pojav ustvarja učinek t. i. »selitve na lokaciji« – zaposlovanje cenejše (migrantske) delovne sile, ne da bi se bilo treba podjetju seliti v nizkocenovne države. S tem se v Evropi krepi trend »nesvobodnega mezdnega dela«, ki označuje delavce s šibko pogajalsko močjo in omejenimi pravicami. Ti delavci pogosto delajo v slabših razmerah, brez realne možnosti izbire. Porast tega pojava je povezan z lokalno migracijsko industrijo – mrežo agencij, posrednikov, podizvajalskih podjetij in administrativnih postopkov, ki omogočajo (in pogosto spodbujajo) take migracije.

Projekt [Trajnostni in socialno pravični transnacionalni sektorski trgi dela: prilagoditev industrijskih odnosov in trga dela na povečanje začasnih delovnih migracij \(JUSTMIG\)](#) se je osredotočal na vse bolj pereče vprašanje – kako začasno zaposlovanje migrantk_ov vpliva na evropske trge dela, delavske pravice in socialno pravičnost. Raziskovalke_ci z različnih evropskih institucij so v dvoletnem terenskem delu analizirali pogoje zaposlovanja, politike priseljevanja ter vlogo posredniških mrež v devetih državah: v Avstriji, Bosni in Hercegovini, Estoniji, na Finskem, Nizozemskem, v Srbiji, na Slovaškem, v Sloveniji in Ukrajini.

V Sloveniji se povečuje število začasnih delavk_cev migrantk_ov, predvsem iz držav južne Azije, ki pogosto opravljajo težka in nizko plačana dela. Raziskovalke_ci in socialni partnerji opozarjajo na socialno segregacijo migrantk_ov, ki delajo v težkih delovnih razmerah na najslabše plačanih

delovnih mestih, na zadolženost delavk_cev in vse pomembnejšo vlogo posrednic_kov. Poudarjajo, da bi socialni dialog in aktivno vključevanje sindikatov lahko izboljšala njihove delovne pogoje. Fragmentacija delovnih kolektivov, ki jo povzročajo različna državljanstva, različni tipi pogodb in delo preko podizvajalcev, zahteva nove oblike organiziranja, ki krepijo delavsko solidarnost. Strokovnjakinje_i menijo, da bi država morala sindikate podpreti z večjo zaščito pravice do stavke.

Poleg tega lahko državni organi in nevladne organizacije prispevajo k boljši socialni integraciji migrantk_ov – od informiranja pred prihodom, svetovalne podpore in pomoči pri učenju jezika, do reševanja stanovanjske problematike. Mnenje raziskovalcev je, da je posredovanje agencij glavni vzrok, da te migrantke_i prihajajo z visokimi dolgovi, zaradi katerih se podrejajo supereksploataciji. Zato ugotavljajo, da je prednostna naloga odpraviti vlogo posrednikov.

Na 22. letni konferenci IMISCOE, ki je potekala 2. julija 2025 v pariškem Aubervilliersu, je dr. Maja Breznik predstavila nekatere ugotovitve mednarodnega projekta JUSTMIG. Foto: Arhiv MI

IZPOSTAVLJENE OBJAVE

BAJT, Veronika, JALUŠIČ, Vlasta. **A child-centered perspective and EU integration policies.** V: GORNIK, Barbara (ur.), MEDARIČ, Zorana (ur.), SEDMAK, Mateja (ur.). *The Oxford handbook of child-centered approaches to migrant children.* New York: Oxford University Press, 2025. Str. 597–613. Oxford handbooks series. ISBN 978-0-19-765475-0. [COBISS.SI-ID 263292675]

BAJT, Veronika. **Hate speech: conceptual intersections and counter-narratives.** *Annales: anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia.* [Spletna izd.]. 2025, vol. 35, iss. 4, str. 393–396, ilustr. ISSN 2591-1775. [COBISS.SI-ID 264072963]

BAJT, Veronika. **Pushbacks of Unwanted Migration.** V: BRANDARIZ, José A. (ur.). *Border criminologies from the periphery: cross-national conversations on bordered penalty.* Abingdon (Oxon); New York (NY): Routledge, 2025. Str. 304–321. Routledge studies in criminal justice, borders and citizenship. ISBN 9781003333166. [COBISS.SI-ID 224333059]

BAJT, Veronika. **The Sociology of hate speech = La sociologia del discorso d'odio.** *Annales: anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia.* [Spletna izd.]. 2025, vol. 35, iss. 4, str. 397–410, ilustr. ISSN 2591-1775. <https://ojs.zdip.si/index.php/ashs/article/view/264/143>, DOI: [10.19233/ASHS.2025.26](https://doi.org/10.19233/ASHS.2025.26). [COBISS.SI-ID 263484419]

BREZNIK, Maja, HRŽENJAK, Majda. **Rethinking the neo-corporatist framework: the case of long-term care.** *Teorija in praksa: revija za družbena vprašanja.* 2025, letn. 62, št. 4, str. 877–895, ilustr. ISSN 0040-3598. DOI: [10.51936/tip.62.4.877](https://doi.org/10.51936/tip.62.4.877). [COBISS.SI-ID 264583683]

BRGLEZ, Mojca, BAJT, Veronika, POLLAK, Senja, ROT, Špela, MARTINC, Matej. **Od kamnitega do spletnega portala: samodejno zaznavanje sprememb v rabi besed.** *Prispevki za novejšo zgodovino.* [Tiskana izd.]. 2025, letn. 65, št. 3, str. 160–188, ilustr. ISSN 0353-0329. DOI: [10.51663/pnz.65.3.07](https://doi.org/10.51663/pnz.65.3.07). [COBISS.SI-ID 264364035]

FIJAVŽ, Zoran. **Digital discourse dilemmas: moderating slovenian digital landscapes = Dilemmi del discorso digitale: moderare i paesaggi digitali sloveni sintesi.** *Annales: anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia.* [Spletna izd.]. 2025, vol. 35, iss. 4, str. 473–486, ilustr. ISSN 2591-1775. DOI: [10.19233/ASHS.2025.31](https://doi.org/10.19233/ASHS.2025.31). [COBISS.SI-ID 265294851]

FRANK, Ana. **Cultural racism, gendered othering, and hate speech : discourses, imaginaries, and everyday borders in Slovenia = Razzismo culturale, alterità di genere e incitamento all'odio: discorsi, immaginari e confini quotidiani in Slovenia.** *Annales: anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia.* [Spletna izd.]. 2025, vol. 35, iss. 4, str. 427–442. ISSN 2591-1775. , DOI: [10.19233/ASHS.2025.28](https://doi.org/10.19233/ASHS.2025.28). [COBISS.SI-ID 264411651]

HRŽENJAK, Majda. **Seeking care in the neighboring country: an institutional analysis of transnational care for older people between Slovenia and Croatia.** *Dve domovini: razprave o izseljenstvu.* [Tiskana izd.]. 2025, [št.] 62, str. 145–164. ISSN 0353-6777. DOI: [10.3986/2025.2.8](https://doi.org/10.3986/2025.2.8). [COBISS.SI-ID 249900547]

HRŽENJAK, Majda. **Tacit strategies of labor migration management in senior care homes at the European (semi)periphery.** *Social politics.* 2025, vol. , no. , str. 1–[24]. ISSN 1072-4745. , DOI: doi.org/10.1093/sp/jxaf018. [COBISS.SI-ID 239529219]

KOGOVSŠEK ŠALAMON, Neža, HRVATIČ, Sergeja. **Prosecutorial practice on hate speech in Slovenia: context, trends, and issues = Azioni penali relative ai discorsi d'odio in Slovenia: contesti, tendenze e problematiche sintesi.** *Annales: anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia.* [Spletna izd.]. 2025, vol. 35, iss. 4, str. 487–502, ilustr. ISSN 2591-1775. DOI: [10.19233/ASHS.2025.32](https://doi.org/10.19233/ASHS.2025.32). [COBISS.SI-ID 264077827]

PAJNIK, Mojca, SCHWIERTZ, Helge, BERNHARDT, Franz, DELLA PORTA, Donatella, RIBAČ, Marko. **Framing and politicizing solidarities: conclusions.** V: PAJNIK, Mojca (ur.), et al. *Framing solidarities in times of multiple crises: social movements across European cities.* Cham: Palgrave Macmillan, cop. 2025. Str. 175–185. Palgrave studies in European political sociology (Online). ISBN 978-3-031-82563-7. ISSN 2946-6024. DOI: [10.1007/978-3-031-82563-7_7](https://doi.org/10.1007/978-3-031-82563-7_7). [COBISS.SI-ID 240276995]

PAJNIK, Mojca, RIBAČ, Marko. **Emotional solidarity: social movements' framing of migration.** *Social movement studies.* str. 1–18, ilustr. ISSN 1474-2829. DOI: [10.1080/14742837.2025.2470240](https://doi.org/10.1080/14742837.2025.2470240). [COBISS.SI-ID 228418563]

RIBAČ, Marko. **Facing the polycrisis storm: divergent forms of solidarity in Slovenian contentious discourse framing.** V: PAJNIK, Mojca (ur.), et al. *Framing solidarities in times of multiple crises: social movements across European cities.* Cham: Palgrave Macmillan, cop. 2025. Str. 147–174. Palgrave studies in European political sociology (Online). ISBN 978-3-031-82563-7. ISSN 2946-6024. [COBISS.SI-ID 240145923]

SCHWIERTZ, Helge, PAJNIK, Mojca, DELLA PORTA, Donatella, BERNHARDT, Franz, RIBAČ, Marko. **Framing solidarities in times of multiple crises: introduction.** V: PAJNIK, Mojca (ur.), et al. *Framing solidarities in times of multiple crises: social movements across European cities.* Cham: Palgrave Macmillan, cop. 2025. Str. 1–26. Palgrave studies in European political sociology (Online). ISBN 978-3-031-82563-7. ISSN 2946-6024. DOI: [10.1007/978-3-031-82563-7_1](https://doi.org/10.1007/978-3-031-82563-7_1). [COBISS.SI-ID 240144387]

TEKOČI PROJEKTI

Prihodnost socialnega dialoga v platformni ekonomiji: primer Slovenije

Vodja projekta na MI: Maja Breznik, koordinatorica: Maja Turnšek (Fakulteta za turizem, Maribor)

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/prihodnost-socialnega-dialoga-v-platformni-ekonomiji-primer-slovenije/>

Vsakdanje življenje in življenjski potek starih ljudi, ki živijo v revščini

Vodja projekta na MI: Majda Hrženjak

Vodja raziskave: Vesna Leskošek (Fakulteta za socialno delo, Ljubljana)

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/vsakdanje-zivljenje-in-zivljenjski-potek-starih-ljudi-ki-zivijo-v-revscini/>

Udejanjanje državljanstva in solidarnosti v Evropi »od spodaj navzgor«: Lokalne iniciative, intersekcijske strategije in transnacionalne mreže

Vodja projekta na MI: Mojca Pajnik

Financer: Fundacija Volkswagen

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/udejanjanje-drzavljanstva-in-solidarnosti-v-evropi-od-spodaj-navzgor-lokalne-iniciative-intersekcijske-strategije-in-transnacionalne-mreze/>

Trajnostni in socialno pravični transnacionalni sektorski trgi dela: prilagoditev industrijskih odnosov in trga dela na povečanje začasnih delovnih migracij (JUSTMIG)

Vodja projekta na MI: Veronika Bajt

Financer: Evropska komisija

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/trajnostni-in-socialno-pravicni-transnacionalni-sektorski-trgi-dela-prilagoditev-industrijskih-odnosov-in-trga-dela-na-povecanje-zacasnih-delovnih-migracij-justmig/>

Sovražni govor v sodobnih konceptualizacijah nacionalizma, rasizma, spola in migracij

Vodja projekta na MI: Veronika Bajt (koordinatorica)

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/sovrazni-govor-v-sodobnih-konceptualizacijah-nacionalizma-rasizma-spola-in-migracij/>

Državlјanska akcija za demokracijo – CitiDem

Vodja projekta na MI: Lana Zdravković

Financer: Evropska komisija, Program za državljane, enakost, pravice in vrednote (CERV)

Spletna stran:
<https://citizenstakeover.eu/citidem/>
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/citidem/>

Spodbujevalni in zaviralni dejavniki za študij tujih študentov v Sloveniji

Vodja projekta na MI: Živa Humer (2024), Leja Markelj

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije in Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije RS

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/spodbujevalni-in-zaviralni-dejavniki-za-studij-tujih-studentov-v-sloveniji/>

Podatki štejejo: socio-tehnični izzivi evropskim migracijam in nadzoru meje (DATAMIG)

Vodja projekta na MI: Mojca Pajnik

Financer: COST, Evropsko sodelovanje na področju znanosti in tehnologije

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/podatki-stejejo/>

Skladnost politik za (trajnostni) razvoj – presoja učinkov slovenskih nacionalnih politik na države v razvoju in na trajnostni razvoj RS

Vodja projekta na MI: Maja Ladić

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve (MZEZ)

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/skladnost-politik-za-trajnostni-razvoj-presoja-ucinkov-slovenskih-nacionalnih-politik-na-drzave-v-razvoju-in-na-trajnostni-razvoj-rs/>

Delovne razmere in kakovost delovnih mest v gostinstvu in turizmu: primerjalna analiza s priporočili

Vodja projekta na MI: Maja Breznik

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, MGTŠ – Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/delovne-razmere-in-kakovost-delovnih-mest-v-gostinstvu-in-turizmu/>

Opolnomočenje ekosistemov organizacij civilne družbe na Češkem, Slovaškem, Hrvaškem in v Sloveniji (PROSECO)

Vodja projekta na MI: Tjaša Turnšek, Brankica Petković

Financer: Evropska komisija, Program za državljane, enakost, pravice in vrednote (CERV)

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/opolnomocenje-ekosistemov-organizacij-civilne-druzbe-na-ceskem-slovaskem-hrvaskem-in-v-sloveniji-proseco/>

Skupnost za raziskovanje miru v Evropi

Vodja projekta na MI: Iztok Šori

Financer: COST, European Cooperation in Science and Technology

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/skupnost-za-raziskovanje-miru-v-evropi/>

ČLOVEKOVE PRAVICE IN MANJŠINE

DOSEŽKI NA PODROČJU ČLOVEKOVIH PRAVIC IN MANJŠIN V LETU 2025

V letu 2025 smo nadaljevali delo na področju varstva človekovih pravic, s posebnim poudarkom na pravicah marginaliziranih skupin. Z raziskavami, pravnim zastopanjem, zagovorništvom in javnimi kampanjami smo prispevali k večji odgovornosti institucij ter krepitvi človekovih pravic v Sloveniji in širšem evropskem prostoru.

Foto: Črt Piksi

Predstavili smo peticijo, ki smo jo sooblikovali skupaj s 35 slovenskimi organizacijami in kolektivi, s katero slovensko vlado pozivamo, naj jasno in odločno pokaže svojo zavezanost mednarodnemu pravu, človekovim pravicam ter reševanju življenj. Zahtevamo vzpostavitev varnih poti in zaščito za vse, ki bežijo pred genocidom, vojno in preganjanjem, okrepitev in razširitev obstoječih sistemov zdravstvenih evakuacij, odpravo diskriminatornih birokratskih in finančnih ovir, ki ogrožajo življenja, ter dostop do mednarodne zaščite in zdravstvene oskrbe za bolne in ranjene Palestince_ice iz Gaze: "Naš poziv ne pomeni podpore izraelskim načrtom prisilnih izgonov palestinskega prebivalstva. Gre za reševanje življenj – danes in zdaj."

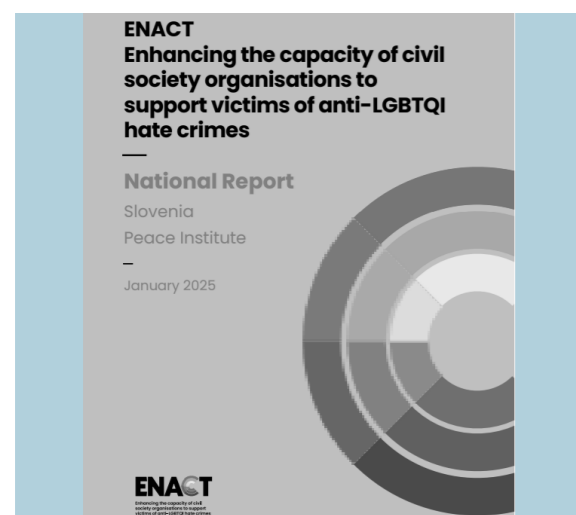
Novinarska konferenca, 22. 9. 2025, Trg republike, Ljubljana

- 1 Na **raziskovalnem področju** smo skozi projekt AVASCI izvajali delavnice in strokovne posvete o etiki raziskovanja. To je prispevalo k bolj odgovornim raziskovalnim praksam in večji zaščiti dostojanstva marginaliziranih oseb. S projektom FULL-PROOF smo prispevali k boljšemu razumevanju procesnih pravic v kazenskih postopkih, zlasti za tujke_ice, ter krepili zavest o pomenu pravice do poštenega postopka v evropskem pravosodnem prostoru.
- 2 Pomemben del delovanja je bil namenjen **pravicam izbrisanih**. S pravnim in zagovorniškimi delom ter aktivnostmi v okviru projekta Nepozabljeni smo prispevali k ohranjanju javnega in političnega spomina na izbris kot eno najhujših sistemskih kršitev človekovih pravic v Sloveniji. S tem smo preprečevali družbeno normalizacijo krivic ter krepili pritisk za pravične rešitve za prizadete posameznice_ke.
- 3 V **kontekstu oboroženih konfliktov in humanitarnih kriz** smo z javnimi pozivi in zagovorniškimi aktivnostmi opozarjali na odgovornost držav za zaščito civilistk_ov, spoštovanje mednarodnega prava ter zagotavljanje varnih in zakonitih poti za ljudi, ki bežijo pred nasiljem. S tem smo prispevali k večji občutljivosti javnosti in politike za vprašanja humanitarne zaščite ter krepitvi razprav o etičnih in pravnih obveznostih držav.
- 4 Na področju **boja proti zločinom iz sovraštva** smo v okviru projekta ENACT pripravili nacionalno poročilo ter izvedli usposabljanja za organizacije civilne družbe in javne institucije. S tem smo krepili prepoznavanje sovražnih dejanj, izboljšali podporo žrtvam in prispevali k zmanjševanju sekundarne viktimizacije, zlasti pri LGBTIQ+ osebah.
- 5 Posebna pozornost smo namenili tudi problematiki **brezdržavljanosti**. Z javnimi nastopi in strokovnimi prispevki smo opozorili na sistemske vrzeli pri ugotavljanju apatridnosti ter na resna tveganja, ki jih predstavlja pravna nevidnost, zlasti za otroke. S tem smo prispevali k večji vidnosti te tematike in spodbudili razprave o nujnosti zakonodajnih in institucionalnih rešitev.
- 6 S kampanjo projekta FAIR smo približali **Listino EU o temeljnih pravicah** širši javnosti in poudarili njeno praktično uporabnost v vsakdanjem življenju. S tem smo prispevali k večji pravni pismenosti ter okrepili razumevanje človekovih pravic kot živih norm, ne zgolj abstraktnih pravnih načel.

IZPOSTAVLJAMO

Nepozabljeni

Spletna kampanja [Nepozabljeni](#) vsebuje šest zgodb izbrisanih in/ali njihovih otrok, v katerih smo izpostavili, kako je izbris vplival na njihovo življenje in kakšne (trajne) posledice jim je pustil. Na področju izbrisa delujemo že več kot dve desetletji. Še vedno zastopamo izbrisane posameznice_ke v postopkih za urejanje statusa v Sloveniji. Ker zakon za urejanje statusa izbrisanih že dolgo ne velja več, v Sloveniji pa še vedno živijo izbrisani (in njihovi družinski člani) brez vsakega statusa, si prizadevamo njihov položaj urediti z drugimi pravnimi sredstvi. Hkrati pa ostajamo aktivni pri zagovarjanju pravic izbrisanih v širšem smislu, saj vztrajno opozarjamo na to, kako pomanjkljivi so bili dosedanja ukrepi za popravilo krivic, ki več kot polovici izbrisanih niso bili dostopni, položaja pa niso izboljšali tudi za marsikoga izmed tistih, ki so jih bili deležni. Še naprej zahtevamo celovito popravilo krivic, predvsem ustrezno zakonsko ureditev dostopa do stalnega prebivanja za vse izbrisane prebivalke_ce Slovenije. In še naprej si prizadevamo, da se izbris in izbrisanih ne pozabi.

Gradimo kulturo pravic

S spletno kampanjo projekta FAIR *Poznaš svoje pravice? Veš, kako jih lahko uveljavljaš?* smo približali Listino EU širši splošni javnosti. Listina EU o temeljnih pravicah je dokument, ki vsebuje pravice in svoboščine, ki jih imajo vsi prebivalci EU. V njem so zapisane pravice, kot so: pravica do svobode govora, pravica do izobraževanja, pravica do zasebnosti, prepoved diskriminacije, pravica do poštenega sojenja. Velja za vse države članice EU, kadar uporabljajo pravo EU. Namen listine je zaščititi človekove pravice v EU in zagotoviti, da institucije in države članice ravnajo pravično in spoštljivo do vseh ljudi. Listina EU o temeljnih pravicah ni le simbol – je močno orodje za varstvo naših svoboščin, dostojanstva in enakosti.

Nacionalno poročilo o zločinih iz sovraštva proti LGBTIQ+ osebam

Nacionalno poročilo o zločinih iz sovraštva proti LGBTIQ+ osebam predstavlja ključne ugotovitve raziskave, izvedene v okviru mednarodnega projekta ENACT, ki poteka v šestih evropskih državah, tudi v Sloveniji. Poročilo opozarja, da sovražna dejanja proti LGBTIQ+ osebam presegajo kazenskopravne okvire in vključujejo tudi širši spekter incidentov, motiviranih s sovraštvom, ki vplivajo na posameznice_ke in družbo (npr. zavrnitev zdravstvene oskrbe). Poudarja nujnost sistematičnega prepoznavanja in naslavljanja vseh oblik sovražnega nasilja za učinkovitejšo zaščito in preprečevanje ponovne viktimizacije.

ETIČNO RAZISKOVALNE PRAKSE

»Pri našem delu pogosto poslušamo pretresljive zgodbe, vendar zaradi sistemskih vrzeli teh ljudi ne moremo vedno napotiti naprej – čeprav gre za izrazito ranljive posameznice_ke. To v nas sproža etične dileme, saj želimo ravnati odgovorno, hkrati pa se soočamo z omejitvami, ki jih ne moremo preseči sami.«

Ko se raziskovalke_ci pri svojem delu srečujemo z ranljivimi posameznici_ki, se zavedamo, da ne zbiramo le podatkov – spoznavamo resnične ljudi, njihove stiske, upanja in življenjske zgodbe, ki nas pogosto globoko zaznamujejo. Prav ta človeška razsežnost raziskovanja zahteva posebno občutljivost, razmislek in podporo.

Etično raziskovanje z ranljivimi skupinami je mnogo več kot zgolj zbiranje podatkov ali dokumentiranje dejstev. Je proces, ki zahteva občutljivost, odprtost in sposobnost poslušanja, pa tudi skrb, spremljanje, zagovornišvo ter vzpostavljanje zavezništev. Gre za verigo podpornih dejavnosti, ki so pogosto nevidne, vendar v resnici nenehno oblikujejo naše delo. Raziskovalke_ci se pri tem ne srečujemo zgolj z vprašanji metodologije, temveč tudi z etičnimi dilemami, čustvenimi obremenitvami in odgovornostjo do ljudi, ki z nami delijo svoje izkušnje.

Raziskujemo zato, da prepoznamo, kje sistem odpove, zakaj do odklonov prihaja in kako jih je mogoče odpraviti, ter da okrepimo glas tistih, ki ga v javnem prostoru pogosto nimajo.

Vendar tudi same raziskovalke_ci poudarjajo, da se med odgovornostjo raziskovanja in potrebo po pomoči v praksi pojavljajo situacije, ki zahtevajo presojanje, kako intervjuvankam_cem nuditi podporo. Takšne izkušnje razkrivajo, kako močno se raziskovalno delo

Posvet "Skupaj za etično raziskovanje ter skrbno in odgovorno strokovno delo z ranljivimi", 27. 11. 2025. Foto: Arhiv MI

prepleta z neformalnimi oblikami podpore. Ranljive posameznice_ki z nami namreč pogosto delijo zgodbe, ki odstirajo globoke rane, občutke nemoči in brezizhodnosti. Prav te zgodbe in izkušnje, ki jih smo jih obravnavali v okviru projekta AVASCI, nas opominjajo, da je etično raziskovanje vedno prepleteno z empatijo in človečnostjo.

Raziskovanje je tako hkrati strokovno delo in družbena odgovornost, ki si prizadeva, da nihče ne ostane neviden ali preslišan.

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/avasci/>

IZPOSTAVLJENE OBJAVE

LADIĆ, Maja, KOČKOVSKA ŠETINC, Katerina, VUČKO, Katarina, KOGOVIŠEK ŠALAMON, Neža. **V senci napredne zakonske ureditve: kazniva dejanja iz sovraštva zaradi spolne usmerjenosti in spolne identitete: perspektiva žrtve.** *Teorija in praksa : revija za družbena vprašanja.* 2025, letn. 62, št. 2, str. 257–277. ISSN 0040-3598. DOI: [0.51936/tip.62.2.257](https://doi.org/10.51936/tip.62.2.257). [COBISS.SI-ID [243446275](https://www.cobiss.si/id/243446275)]

SANCIN, Vasilka, HRVATIČ, Sergeja. **Upoštevanje ekonomskih in socialnih pravic migrantov pri sklepanju migracijskih dogovorov med EU in tretjimi državami.** *Pravnik: revija za pravno teorijo in prakso.* [Tiskana izd.]. 2025, letn. 80 (142), št. 7/8, str. 511–547, 573-574. ISSN 0032-6976. [COBISS.SI-ID [255393539](https://www.cobiss.si/id/255393539)]

NOVI PROJEKTI

Vodja projekta na MI:
Maja Ladić

Sodelavke_ci: Katerina Kočkovska Šetinc, Katarina Vučko

Partner:
Minority Rights Group)

Financer: Evropska unija

Nepozabljeni: Zagovorništvo pravic izbrisanih
Trajanje projekta: 1. 1. 2025–30. 11. 2025

Krepitev zagovorništva za sprejetje že pripravljenega osnutka zakona za regularizacijo statusa izbrisanih; povečati ozaveščenost širše javnosti o težavah izbrisanih, kar je potrebno za pridobitev podpore za sprejetje zakona; nuditi pravno in psihosocialno podporo izbrisanim, ki v Sloveniji živijo brez kakršnegakoli statusa in posledično brez pravic in socialne zaščite; ter krepiti zavezništvo z organizacijami civilne družbe in državnimi institucijami za povečanje pritiska na slovenske oblasti, da sprejmejo omenjeni zakon.

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/nepozabljeni-zagovornistvo-pravic-izbrisanih/>

<https://www.mirovni-institut.si/nepozabljeni/>

Vključevanje priseljencev v sistem socialne varnosti v Sloveniji: analiza statističnih kazalnikov, politik, javnega mnenja in medijskega poročanja
Trajanje projekta: 1. 1. 2025–31. 12. 2027

V teoriji uspešna integracija pomeni enake pravice in enakopravno vključevanje vseh članov družbe, v praksi pa se pogosto pojavlja izključevanje priseljenk_cev iz sistema socialne varnosti ali omejevanje njihovih pravic. Raziskava se osredotoča na položaj priseljenk_cev v Sloveniji na presečišču priseljavanja, socialne države ter politik multikulturalizma in integracije. Preučuje njihov položaj z vidika zakonodaje, dejanskega dostopa do socialnih transferjev ter odnosa prebivalstva. Poseben poudarek je na dejavnikih, ki oblikujejo stališča prebivalc_cev, saj njihovo razumevanje omogoča izboljšanje politik in ustvarjanje bolj podpornega okolja za uspešno integracijo ter ohranjanje solidarne družbe

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/vkljucevanje-priseljencev-v-sistem-socialne-varnosti-v-sloveniji/>

Vodja projekta na MI:
Veronika Bajt

Sodelavke_ci: Marko Ribač, raziskovalni skupini na INV (vodja projekta Romana Bešter) in na FSD

Partnerji:
Inštitut za narodnostna vprašanja (koordinator), Fakulteta za socialno delo UL

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Glasovi za spremembe: zagovorništvo in strateško komuniciranje (AVASCI)
Trajanje projekta: 1. 6. 2025–30. 11. 2025

Projekt je namenjen krepitvi etičnih raziskovalnih praks in zagovorništva za ranljive posameznice_ke z iregularnim statusom (zavrnjene prošilke_ci za azil, izbrisane in nedokumentirane osebe), ki nimajo ali imajo zelo omejen in otežen dostop do pravne in psihosocialne podpore. Cilj projekta je oblikovanje etičnih smernic, namenjenih predvsem raziskovalkam_cem za odgovorno delo z ranljivimi skupinami, zagotavljanje ustrezne podpore izbranim posameznicam_kom prek spremljanja primerov ter krepitev znanja raziskovalc_cev in strokovnjakinj_ov o etičnem delu, napotitvenih mehanizmih in pomenu sodelovanja različnih deležnikov pri stiku z ranljivimi osebami.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/avasci/>

Vodja projekta na MI:
Katerina Kočkovska Šetinc

Sodelavke_ci: Amela Meštrovac, Ana frank, Lori Šramel Čebular

Financer: Liberties v okviru programa CERV – STRIVE 2025 Evropske komisije

TEKOČI PROJEKTI

Raziskovalna mreža FRANET

Vodja projekta na MI: Majda Hrženjak

Financer: Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA)

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/raziskovalna-mreza-franet/>

Analiza spletnega sovražnega govora in dezinformacij v Sloveniji ter izdelava predloga ukrepov

Vodja projekta na MI: Veronika Bajt

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (CRP), Ministrstvo za digitalno preobrazbo

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/analiza-spletnega-sovraznega-govora-in-dezinformacij-v-sloveniji-ter-izdelava-predloga-ukrepov/>

Mesto za vsakogar - Odgovorno delovanje za vključujoče lokalne skupnosti (CIFER)

Vodja projekta na MI: Maja Ladić

Financer: Evropska komisija, Program za državljane, enakost, pravice in vrednote (CERV) Ministrstvo za javno upravo (Sklad za NVO)

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/mesto-za-vsakogar-odgovorno-delovanje-za-vkljucujoce-lokalne-skupnosti-cifer/>

Motivacije, izkušnje in posledice politike vračanja in ponovnega sprejema: odkrivanje in razvijanje učinkovitih alternativ (MORE)

Vodja projekta na MI: Veronika Bajt

Financer: EU za financiranje raziskav in inovacij (program Obzorje Evropa)

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/motivacije-izkusnje-in-posledice-politike-vracanja-in-ponovnega-sprejema-odkrivanje-in-razvijanje-ucinkovitih-alternativ-more/>

Sodelovanje z Varuhom pri izvajanju nalog in pooblastil državnega preventivnega mehanizma po Opcijskem protokolu h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (OPCAT)

Vodja projekta na MI: Maja Ladić

Financer: Varuh človekovih pravic RS

Krepitev migrantskih glasov v procesih lokalne integracije in vključevanja (EMV-LII)

Vodja projekta na MI: Lana Zdravković

Financer: Evropska komisija, program AMIF-2023: Integracija in vključevanje na regionalni in lokalni ravni, Ministrstvo za javno upravo

Spletna stran:

<https://diaspora-participation.eu/>

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/emv-lii/>

Listina EU o temeljnih pravicah: ozaveščanje in instrumenti za spodbujanje kulture pravic (FAIR)

Vodja projekta na MI: Katarina Vučko (2024), Maja Ladić

Financer: Evropska komisija, Program za državljane, enakost, pravice in vrednote (CERV), Ministrstvo za javno upravo

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/listina-eu-o-temeljnih-pravicah-ozavescanje-in-instrumenti-za-spodbujanje-kulture-pravic-fair/>

ENACT: Krepitev zmogljivosti organizacij civilne družbe za podporo LGBTQ+ žrtvam zločinov iz sovraštva

Vodja projekta na MI: Maja Ladić

Financer: Evropska komisija, Program za državljane, enakost, pravice in vrednote (CERV), Ministrstvo za javno upravo

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/enact-krepitev-zmogljivosti-organizacij-civilne-druzbe-za-podporo-lgbtia-zrtvam-zlocinov-iz-sovrastva/>

FULL-PROOF – Zagotavljanje ustreznega poteka kazenskega postopka z okrepljenim spoštovanjem procesnih pravic osumljencev in obdolžencev

Vodja projekta na MI: Katarina Vučko (2024), Katerina Kočkovska Šetinc

Financer: Evropska komisija, program JUST

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/full-proof/>

MEDIJI

DOSEŽKI NA PODROČJU MEDIJEV V LETU 2025

V letu 2025 smo z raziskavami in javnim delovanjem prispevali k večji transparentnosti slovenskega medijskega prostora ter k poglobljenemu razumevanju strukturnih pogojev, ki vplivajo na delovanje medijev. Z raziskavami v okviru domačih in mednarodnih projektov (npr. MeDeMAP, AFEMED) smo poglobili razumevanje pogojev delovanja novinarstva, medijske svobode, lastništva in političnih pritiskov na medije. Ugotovitve so prispevale k strokovni, javni in politični razpravi.

Prvo srečanje Zbora občank_ov o medijih in demokraciji, 26. 3. 2025. Foto: Arhiv MI

- Z raziskovanjem **koncentracije lastništva, produkcijskih pogojev novinarstva ter političnih pritiskov na medije** smo osvetlili ekonomske in politične vplive, ki omejujejo neodvisnost in pluralnost medijskega prostora. Pomemben prispevek je predstavljalo tudi interaktivno omrežje medijskega lastništva v Sloveniji, ki smo ga ustvarili in ki krepi transparentnost medijskega prostora, podpira raziskovalno in novinarsko delo ter javnosti omogoča dostopen vpogled v lastniške povezave in procese konsolidacije v medijskem sektorju.
- Ugotovitve raziskav Mirovnega inštituta so bile vključene v nacionalne in evropske razprave o **medijski politiki, zakonodaji in standardih svobode medijev**. S strokovnimi prispevki k poročilom o vladavini prava ter razpravam o reformah medijskega sistema smo okrepili dokazno podlago za oblikovanje politik, usmerjenih v zaščito pluralnosti, neodvisnosti in trajnostnega financiranja medijev. Na ta način smo prispevali k večji kakovosti javnih politik ter utrdili svojo vlogo kot pomemben strokovni akter na področju medijev.
- Pomemben vpliv smo dosegli tudi na ravni javne razprave in vključevanja državljanov. Z organizacijo **zborov občank_ov o medijih in demokraciji** smo okrepili participacijo državljanov in omogočili neposreden prispevek javnosti k oblikovanju medijske politike. Oblikovanih je bilo 30 zahtev, ki izražajo družbena pričakovanja glede svobodnih, pluralnih in odgovorno delujočih medijev, s čimer smo prispevali k večjemu zavedanju pomena medijev kot javnega dobra in njihove ključne vloge v demokratični družbi.
- Krepili smo sodelovanje z novinarkami_ji, civilnodružbenimi organizacijami in regionalnimi mrežami ter s tem omogočili izmenjavo znanj ter razvoj skupnih pobud za **zaščito medijske svobode in profesionalnih standardov**. S povezovanjem smo okrepili odpornost medijskega sektorja na politične in ekonomske pritiske ter solidarnost med ključnimi akterji v medijskem prostoru.
- S primerjalnimi študijami in znanstvenimi analizami o **oligarhizaciji medijev, avtoritarnih pritiskih ter vplivu digitalnih platform** smo dodatno prispevali k razumevanju širših evropskih trendov, ki ogrožajo pluralnost in demokratične funkcije medijev. Te ugotovitve so spodbudile bolj poglobljene strokovne in javne razprave o povezavi med ekonomskimi strukturami, politično močjo in kakovostjo demokracije.
- Aktivno smo sodelovali pri oblikovanju zakonodaje, zlasti pri **razpravi o novem zakonu o medijih**, kjer smo s strokovnimi predlogi prispevali k izboljšanju rešitev na področju financiranja kakovostnega novinarstva, zaščite novinarske avtonomije, regulacije sovražnega govora ter omejevanja medijske koncentracije.

IZPOSTAVLJAMO

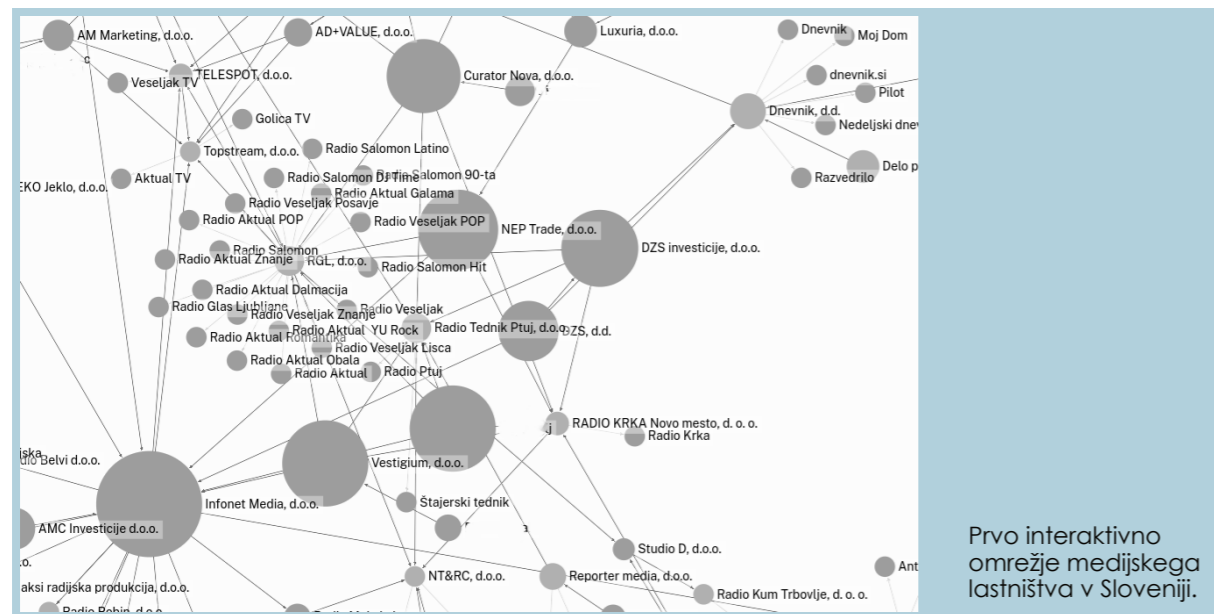
Kdo si lasti slovenske medije? Novo interaktivno omrežje razkriva lastniške povezave

V okviru projekta AFEMED smo razvili prvo spletno interaktivno omrežje medijskega lastništva v Sloveniji, ki omogoča vpogled v lastniške strukture slovenskih medijev za leto 2022. Orodje razkriva povezave med mediji, podjetji in lastnicami_ki ter prikazuje visoko stopnjo koncentracije lastništva v rokah majhnega števila posameznikov.

Uporabnice_ki lahko preverijo, kdo je lastnik_ica posameznega medija, kakšne dobičke ustvarja in v katero širšo lastniško mrežo je vpet. Omrežje je dostopno na: <https://media-ownership.mirovni-institut.si/>.

Za lažji dostop do podatkov smo razvili tudi Firefox vtičnik, ki ob obisku spletnih strani medijev prikaže informacije o njihovem lastništvu: <https://addons.mozilla.org/addon/own1/>.

Orodji sta namenjeni širši javnosti in raziskovalno-novinarski skupnosti ter prispevata k večji transparentnosti in razumevanju slovenskega medijskega prostora.

Prvo interaktivno omrežje medijskega lastništva v Sloveniji.

Poročilo o pogojih za demokratično funkcijo novinarskih medijev v Sloveniji

[Raziskovalno poročilo](#) analizira produkcijske pogoje, v katerih novinarski mediji v desetih državah EU (Avstriji, Češki, Estoniji, Franciji, na Irskem, v Italiji, Nemčiji, Poljski, na Portugalskem in v Sloveniji) opravljajo demokratične funkcije.

Na podlagi dvanajstih intervjujev z novinarjimi_ji in urednicami_ki novinarskih medijev v Sloveniji smo dobili vpogled v pogoje in prakse medijev pri zagotavljanju natančnih in zanesljivih informacij, nadzoru nad oblastjo, zagotavljanju prostora za javno razpravo, predstavljanju kulturne, družbene in politične raznolikosti ter omogočanju sodelovanja javnosti v medijih in v demokratičnih procesih. Skozi intervjuje smo obravnavali tudi pogoje za svobodo medijev in profesionalno novinarstvo ter odnos med mediji in demokracijo v Sloveniji.

Vloga kritične teorije v raziskovanju hibridnih medijev

V reviji [European Journal of Communication](#) je izšel članek Roka Smrdelja in Mojce Pajnik o vlogi kritične teorije pri raziskovanju sodobnih, t. i. hibridnih medijev, kjer se prepletajo tradicionalni mediji in digitalne platforme. Avtorja pojasnjujeta, da nove digitalne tehnologije ne prinašajo le sprememb v načinu komuniciranja, temveč pogosto tudi utrujejo obstoječe neenakosti in razmerja moči. Z uporabo kritične teorije razkrivata, kako delovanje digitalnih platform in njihovo upravljanje krepi vpliv velikih tehnoloških podjetij ter poglobljata družbene razlike.

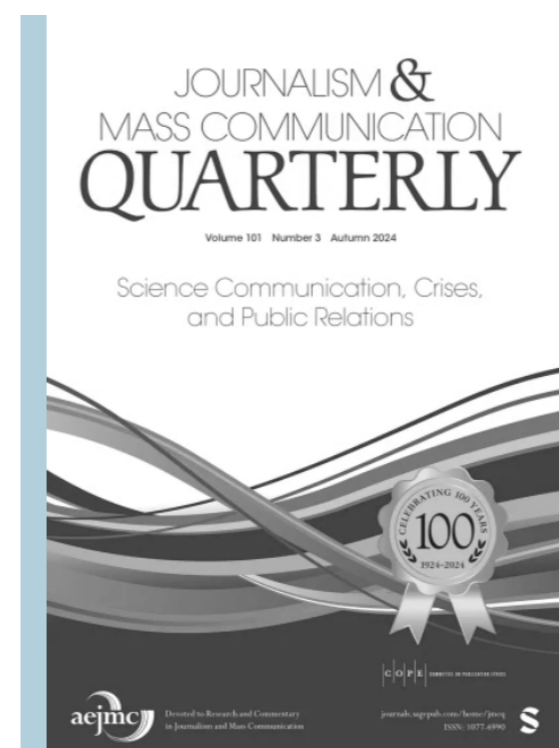
Članek poudarja, da kritična teorija omogoča boljše razumevanje globljih družbenih, ekonomskih in političnih ozadij delovanja medijev ter dopolnjuje klasične empirične pristope v medijskih raziskavah. Besedilo je posebej aktualno v času, ko digitalni velikani zavzemajo vse močnejši položaj in vplivajo na javno razpravo ter dostop do informacij.

Kako politika obvladuje medije: od tranzicije do avtoritarnega populizma

V reviji [Journalism & Mass Communication Quarterly](#) je izšel članek z naslovom *Od tranzicije do avtoritarnega populizma*, v katerem avtorice Fanni Toth, Mojca Pajnik in Lana Zdravković analizirajo, kako so politične in ekonomske sile v zadnjih tridesetih letih vplivale na medije v Sloveniji, na Hrvaškem in Madžarskem.

Na podlagi intervjujev z novinarkami_ji članek ponuja zgodovinsko refleksijo prepleta politične moči in ekonomskih interesov pri oblikovanju postsocialističnih medijskih krajin. Avtorice ugotavljajo, da so bili medijski sistemi v vseh treh državah posebej dovzetni za pritiske v obdobjih vlad z izrazitejšimi avtoritarnimi tendencami. Proces instrumentalizacije so se kazali v političnem obvladovanju medijev, koncentraciji lastništva ter finančnih pritiskih, ki so spodkopavali novinarsko avtonomijo. Analiza pokaže na ranljivost medijev za politične pritiske, kar krepi politično polarizacijo, zmanjšuje zaupanje javnosti in vodi v deprofesionalizacijo novinarstva.

ZBOR OBČANK_OV O MEDIJIH IN DEMOKRACIJI

V letu 2025 se je v Ljubljani odvila serija srečanj občank_ov na temo medijev in demokracije, namenjenih odločevalkam_cem tako v Sloveniji kot na ravni EU. [Zbor občank_ov o medijih in demokraciji](#), ki se je sestal na štirih celodnevni srečanjih med marcem in majem 2025, je podal 133 predlogov in sprejel 30 zahtev za spremembe medijske politike in medijskih praks z namenom krepitev demokratične vloge medijev. Te se nanašajo na zagotavljanje kakovosti informacij, odražanje družbene raznolikosti in krepitev možnosti sodelovanja v medijih, poudarjajo pomen skupnostnih medijev pri izboljševanju zastopanosti družbe v medijih, prav tako pa spodbujajo odločevalke_ce k zagotavljanju višje stopnje medijske pismenosti in obravnavajo neustrezno regulacijo velikih medijskih platform.

Potek in rezultati zbora so potrdili potrebo po vključevanju občank_ov v razpravo o medijih in demokraciji. Zbor se je izkazal za primerno orodje za vpogled v predstave in pričakovanja občank_ov glede demokratičnih funkcij medijev. V zasnovi in poteku razprave je zbor sledil načelu vključevanja. Raznolika, četudi ne reprezentativna sestava občank_ov, ki se pred tem niso poznali, je pokazala, da v dobro pripravljenem, informiranem in moderiranem dialogu občanke_i spoštljivo izražajo in usklajujejo poglede ter predloge.

Zaključno fazo delovanja Zborov občank_ov bo predstavljala predstavitev rezultatov evropskim poslancem v Bruslju v začetku leta 2026. Zahvaljujoč zavzetosti sodelujočih so štirje Zbori občank_ov v Avstriji, na Češkem, v Sloveniji in na Irskem pripravili resolucije, ki bodo, upajmo, navdihnile politične in medijske akterje na lokalni, nacionalni in evropski ravni.

Publikacija [ZAHTEVJE ZBORA OBČANK_OV O MEDIJIH IN DEMOKRACIJI](#)

Predstavitve zahtev zbora občank_ov o medijih in demokraciji, 5. 6. 2025. Foto: Jure Merčnik

IZPOSTAVLJENE OBJAVE

RADL, Marlene, ČELIK, Burče, PAJNIK, Mojca, SAUER, Birgit. **Structural masculinism and women's media ownership in the context of authoritarian populism: a feminist political economy of communication perspective**. *International journal of communication*. 2025, vol. 19, str. 825–845. ISSN 1932-8036. [COBISS.SI-ID [228422147](#)]

SMRDELJ, Rok, PAJNIK, Mojca. **Enhancing the hybrid media system model: the role of critical theory in media and communication research**. *European journal of communication*. 2025, vol. 40, no. 1, str. 55–69. ISSN 0267-3231. DOI: [10.1177/02673231241306249](#). [COBISS.SI-ID [222916611](#)]

TOTH, Fanni, PAJNIK, Mojca, ZDRAVKOVIĆ, Lana. **From transition to authoritarian populism: historical contingencies of media instrumentalization in Central and Eastern Europe**. *Journalism & mass communication quarterly*. str. 1–26, ilustr. ISSN 2161-430X. DOI: [10.1177/10776990251323253](#). [COBISS.SI-ID [231049219](#)]

TEKOČI PROJEKTI

Naši mediji: delovanje civilne družbe z namenom spodbujanja medijske pismenosti in medijskega aktivizma, nasprotovanja polarizaciji in promocije dialoga v državah Zahodnega Balkana in Turčiji

Vodja projekta na MI:
Brankica Petković

Financer: Evropska komisija

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/nasi-mediji-delovanje-civilne-druzbe-z-namenom-spodbujanja-medijske-pismenosti-in-medijskega-aktivizma-nasprotovanja-polarizaciji-in-promocije-dialoga-v-drzavah-zahodnega-balkana-in-turciji/>

MeDeMAP – Zemljevid medijev za prihodnje demokracije

Vodja projekta na MI:
Brankica Petković

Financer: Evropska komisija

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/medemap-zemljevid-medijev-za-prihodnje-demokracije/>

<https://www.mirovni-institut.si/mediji-demokracija/>

Afektivni mediji: transformacije javnega komuniciranja

Vodja projekta na MI:
Mojca Pajnik

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/afektivni-mediji/>

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/afektivni-mediji-transformacije-javnega-komuniciranja/>

Zaščita in krepitev nadzorne vloge civilne družbe in novinarjev pri varstvu demokracije v Sloveniji

Vodja projekta na MI:
Brankica Petković (koordinatorka)

Financer: NEF – Mreža evropskih fondacij (Program Civitates)

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/zascita-in-krepitev-nadzorne-vloge-civilne-druzbe-in-novinarjev-pri-varstvu-demokracije-v-sloveniji/>

SPOL

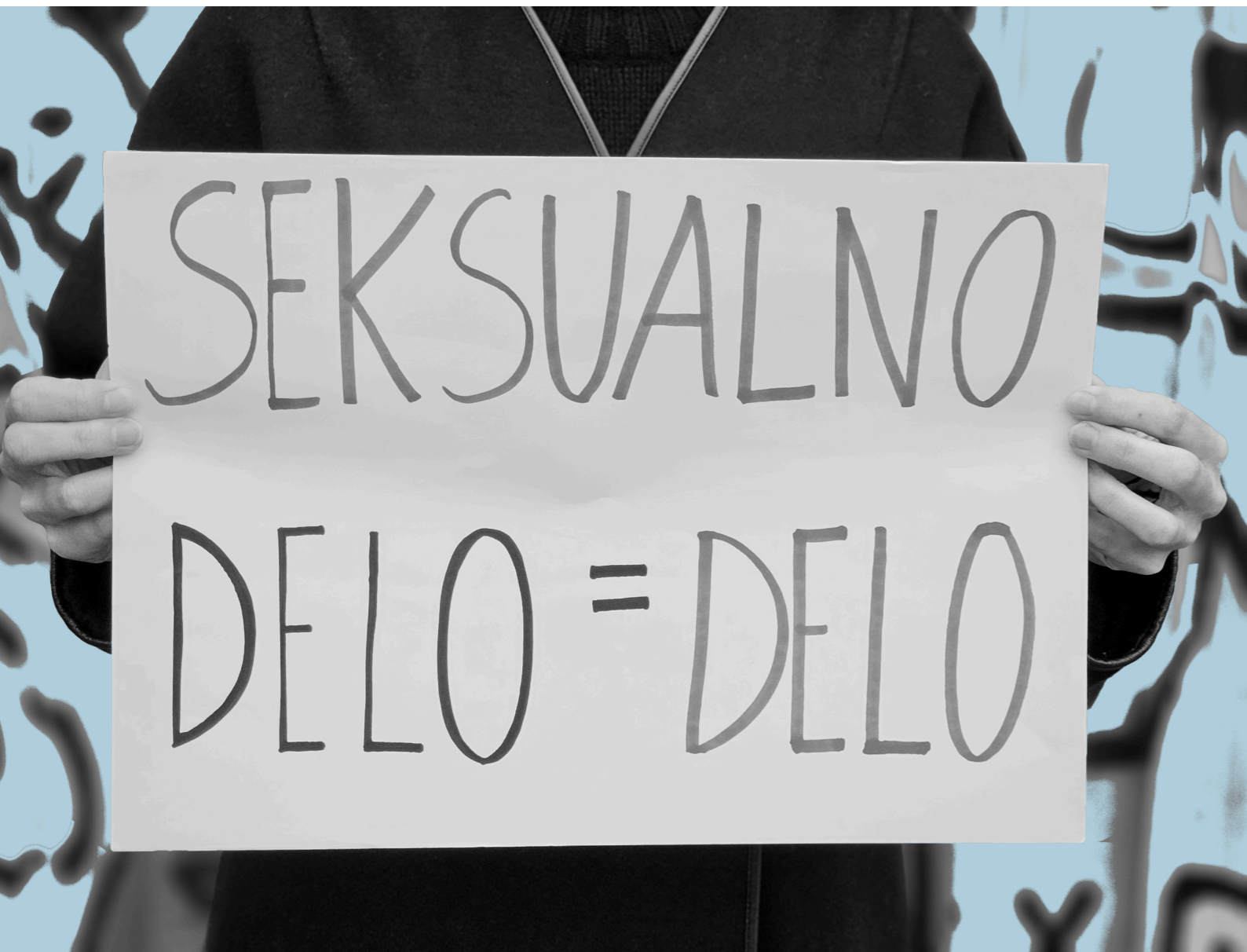

Foto: Arhiv MI

»Ključno je, da se naučimo prepoznati svoje pravice in postavimo sebe na prvo mesto, saj samo samozavestne in informirane lahko delamo dobro in varno.« (Maja)

Spletno stran s priporočili za seksualne delavke_ce za zmanjševanje poklicnih tveganj (<https://seksualnodelo.si/>) ponuja informacije o zakonodaji, možnostih registracije dela, poklicnih tveganjih in strategijah za njihovo zmanjševanje ter kontakte organizacij, na katere se lahko seksualne delavke_ci obrnejo po pomoč ali podporo.

DOSEŽKI NA PODROČJU SPOLA V LETU 2025

Na področju spola smo v letu 2025 raziskovali vplive digitalizacije na feminizirana področja dela ter opozarjali na neenakosti, negotovost in nadzor. Ukvarjali smo se z destigmatizacijo seksualnega dela in v raziskave vključevali delavke_ce, s ciljem izboljšati javno razpravo in politike. Analizirali smo antigenderska gibanja in strategije za zaščito enakosti spolov. Hkrati smo z mednarodnim sodelovanjem in raziskavami medijev povečevali vidnost feminističnih vprašanj ter opozarjali na diskriminacijo in nasilje nad novinarkami.

- 1 Skozi **raziskave antigenderskih mobilizacij** smo razkrivali strategije in vplive gibanj, ki nasprotujejo enakosti spolov, reproduktivnim pravicam in politikam vključevanja. Primerjalne analize ter pravne študije so osvetlile, kako se njihovi diskurzi normalizirajo v javnem prostoru in vplivajo na zakonodajne procese v Evropi. Hkrati so raziskave feminističnih odzivov pokazale inovativne oblike delovanja, ki krepijo demokratično odpornost skozi solidarnost, samoorganizacijo in transnacionalna zaveznitva. S tem smo prispevali k razvoju priporočil za politične odločevalke_ce in krepitvi strategij za zaščito enakosti spolov.
- 2 Pomemben del dela je bil namenjen tudi **zmanjševanju stigme, povezane s seksualnim delom**. Z infografikami, priporočili in participativnim raziskovalnim pristopom, ki je vključeval seksualne delavke_ce v različne faze raziskovanja, smo prispevali k bolj informirani javni razpravi. S tem smo okrepili razumevanje dejanskih delovnih razmer v panogi ter spodbujali oblikovanje politik in praks, usmerjenih v izboljšanje varnosti, zdravja in družbene vključenosti seksualnih delavk_cev.
- 3 V letu 2025 smo z raziskavami osvetlili **vplive digitalizacije in platformizacije na feminizirana področja dela**. Z znanstvenimi članki o seksualnem delu v postsocialističnem kontekstu ter s prispevkom v monografiji o platformnem skrbstvenem delu smo pokazali, da digitalne tehnologije sicer prinašajo nove priložnosti, vendar hkrati reproducirajo obstoječe neenakosti ter uvajajo nove oblike izkoriščanja, nadzora in negotovosti. Te ugotovitve so prispevale k boljšemu razumevanju sodobnih oblik prekarnega dela ter nudijo strokovne podlage za razprave o dostojnem delu, regulaciji platform in socialni zaščiti delavk_cev.
- 4 Na **področju medijev** je raziskava o položaju novinark razkrila razširjenost spolnega nadlegovanja, diskriminacije in groženj v tem poklicu ter sistemske ovire, ki žrtvam preprečujejo prijavljanje nasilja. Z javno predstavitvijo rezultatov smo prispevali k večji ozaveščenosti o normaliziranih oblikah seksizma v medijskem sektorju ter spodbudil razprave o nujnosti učinkovitejših zaščitnih mehanizmov in varnejših delovnih okoljih.
- 5 V letu 2025 je imelo pomembno vlogo tudi **raziskovanje feminističnih akterk_jev na evropski ravni**. Sodelovanje v mednarodnem projektu FIERCE in vzpostavitev transnacionalne feministične mreže sta omogočila izmenjavo znanj, dobrih praks in skupno oblikovanje pobud za vključevanje feminističnih pristopov v politične procese EU. To je okrepilo solidarnost med gibanji ter povečalo vidnost vprašanj enakosti spolov v evropskem prostoru.

IZPOSTAVLJENI DOSEŽKI

Platformno skrbstveno delo in neenakosti

Pri Založbi FDV je izšla monografija [Digitalizacija dela in življenja](#) (ur. Aleksandra Kanjuo Mrčela, Andrej Kohont), ki vključuje poglavje Leje Markelj o učinkih platformizacije na skrbstveno delo na domu. Skrbstveno delo je izrazito feminizirano in podcenjeno ter pogosto poteka v okvirih neformalne ekonomije. Porast digitalnih platform, ki posredujejo pri skrbstvenem delu, pomaga zapolniti primanjkljaj ter lahko izboljša delovne razmere, saj povečuje prilagodljivost, vidnost in regulacijo tega dela.

Vendar analiza pokaže, da platformno skrbstveno delo večinoma ne izpolnjuje standardov dostojnega dela in pogosto ohranja obstoječe vzorce izkoriščanja delavk_cev.

Platforme trg preoblikujejo predvsem v skladu z lastnimi interesi, pri čemer delavkam_cev še vedno ne zagotavljajo ustrezne socialne zaščite, varnosti zaposlitve, dostojnega plačila in predvidljivega delovnega časa. Poleg tega uvajajo nove oblike algoritemskega nadzora, ki dodatno omejujejo avtonomijo delavk_cev.

Ženske v medijih: položaj novinark in medijskih delavk v Sloveniji

Ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami je Tjaša Turnšek v sodelovanju z Društvom novinarjev Slovenije predstavila prve rezultate raziskave [Ženske v medijih](#), ki razkrivajo zaskrbljujoče razmere za novinarke in medijske delavke v Sloveniji. Kljub visoki razširjenosti nasilja in nadlegovanja se za prijavo odloči le manjšina žrtev. Glavni razlogi so nezaupanje v

postopke, strah pred negativnimi posledicami na delovnem mestu ter dolgotrajni in izčrpavajoči postopki. Večina sodelujočih ocenjuje, da so obstoječi interni protokoli v medijskih hišah neučinkoviti in zgolj formalni. Ugotovitve poudarjajo nujnost vzpostavitve varnih, zaupnih in delujočih mehanizmov prijave, doslednega izvajanja ukrepov ter sistematičnega ozaveščanja in izobraževanja v medijskih kolektivih.

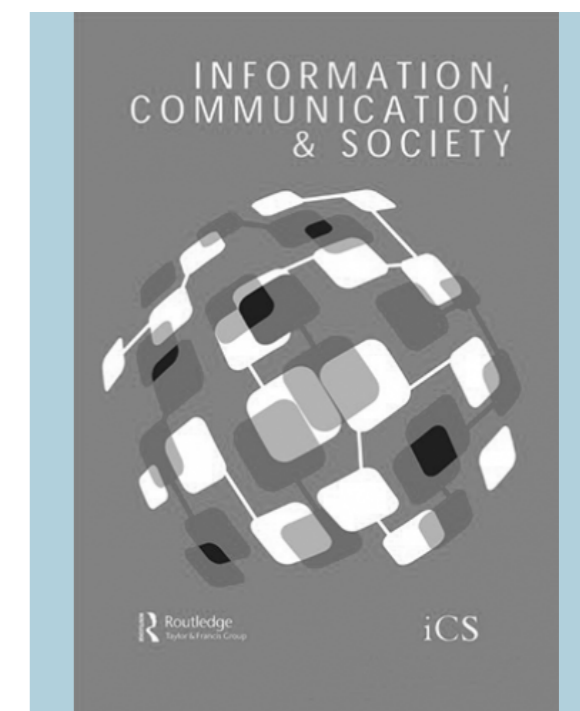

Ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami je Tjaša Turnšek v sodelovanju z Društvom novinarjev Slovenije predstavila prve rezultate raziskave [Ženske v medijih](#), 25. 11. 2025. Foto: Arhiv MI

Digitalizacija in afektivno delo v seksualni industriji

V uglednih mednarodnih revijah sta izšla znanstvena članka, ki osvetlujeta preobrazbe seksualnega dela v kontekstu digitalizacije, platformnega kapitalizma in postsocialističnih družbenih sprememb.

V [članku Mojce Pajnik in Romana Kuharja](#), objavljenem v reviji *Information, Communication & Society*, avtorja na podlagi ankete in fokusnih skupin s seksualnimi delavkami_ci v Sloveniji analizirata priložnosti in tveganja digitalizacije seksualnega dela. Ugotavljata, da digitalne platforme povečujejo vidnost, avtonomijo in dostop do trgov, vendar hkrati prinašajo kršitve zasebnosti, digitalno nasilje, tehnološki stres in uvajajo nove oblike izkoriščanja in stigmatizacije.

Dodatno perspektivo ponuja [članek Leje Markelj in Majde Hrzenjak](#) v reviji *Sociology*, ki preučuje afektivno seksualno delo v postsocialističnem kontekstu. Avtorici na podlagi spletne ankete, fokusnih skupin in digitalne etnografije pokazeta, da intimnost, emocionalnost in avtentičnost postajajo vse bolj pričakovane v širokem spektru seksualnih storitev. Ta razširitev afektivnega dela zastruje delovne pogoje, saj zahteva presežen čustveni vložek, ki pa pogosto ni ustrezno plačan. V Sloveniji je to povezano z individualizacijo in neformalizacijo seksualnega dela, ki sicer omogočata večjo avtonomijo, a hkrati ustvarjata pogoje za večjo ranljivost delavk_cev.

Članka ponujata kritičen vpogled v sodobne transformacije seksualnega dela, ki razkrivajo protislovja med obljubami digitalne svobode in realnostjo naraščajočih pritiskov, negotovosti ter novih oblik nadzora in izkoriščanja.

Infografike in priporočila o seksualnem delu

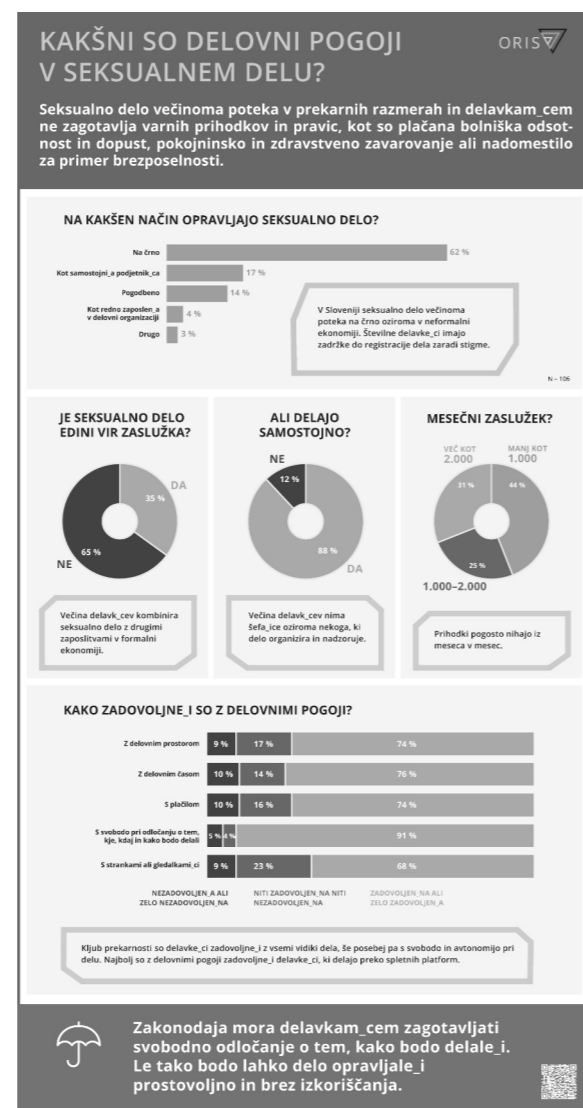
Podatki raziskave, izvedene v okviru projekta *Poklicna tveganja v seksualnem delu na presečiščih političnega okvirja in družbene stigme (ORIS)*, so pokazali, da se seksualne delavke_ci pri svojem delu soočajo z različnimi poklicnimi tveganji. Med njimi izstopajo stigmatizacija, nasilje strank, zdravstvena tveganja, negativni vplivi na zasebno življenje ter poslovna tveganja.

Da bi javnost seznanili z dejanskimi razmerami v tej panogi, smo pripravili niz infografik, ki povzemajo ključne ugotovitve raziskave. Ob tem smo oblikovali tudi priporočila za različne deležnike. Oblikovalke_ce politik smo pozvali k razvoju bolj vključujočih in dostopnih politik, usmerjenih v zmanjševanje poklicnih tveganj. Strokovno osebje smo nagovorili z namenom spodbujanja strokovne, spoštljive in neobsojajoče obravnave seksualnih delavk_cev v institucijah. Akademsko skupnost smo spodbudili k odgovornemu in etičnemu raziskovanju, ki aktivno prispeva k zmanjševanju stigme, delodajalke_ce pa k uvajanju ukrepov za izboljšanje delovnih pogojev in zagotavljanje delavskih pravic.

Vzpostavili smo tudi spletno stran s priporočili za seksualne delavke_ce za zmanjševanje poklicnih tveganj: <https://seksualnodelo.si/>. Spletna stran ponuja informacije o zakonodaji, možnostih registracije dela, poklicnih tveganjih in strategijah za njihovo zmanjševanje ter kontakte organizacij, na katere se lahko seksualne delavke_ci obrnejo po pomoč ali podporo. Stran smo promovirali na izbranih spletnih oglasnikih in v sodelovanju z društvom Legebitra, ki je v okviru programa Expand izvajalo testiranje na spolno prenosljive okužbe za seksualne delavke_ce.

Z infografikami in priporočili smo si prizadevali spodbuditi odprto in informirano razpravo o seksualnem delu, prispevati k zmanjševanju stigme ter k oblikovanju politik in praks, ki upoštevajo dejanske potrebe seksualnih delavk_cev ter dolgoročno izboljšujejo njihovo varnost, zdravje in družbeno vključenost.

Vse infografike: <https://www.mirovni-institut.si/infografike-in-priporocila-o-seksualnem-delu-v-sloveniji/>

FEMINISTIČNA GIBANJA ZA REVITALIZACIJO DEMOKRACIJE V EVROPI

“Ena ključnih prednosti feminističnega organiziranja v Sloveniji je njegova trans-tematska usmerjenost. Feministične skupine spola ne obravnavajo kot osamljeno vprašanje, temveč ga povezujejo s širšimi družbenimi, ekonomskimi in političnimi razmerami, kot so kapitalizem, ekonomska neenakost, okoljska pravičnost in migracije. Zaradi tega pogosto sodelujejo v zavezništvih z drugimi družbenimi gibanji.”

Leja Markelj, 20. 6. 2025, Zaključna konferenca projekta FIERCE

V okviru mednarodnega raziskovalnega projekta FIERCE so v letu 2025 potekale obsežne raziskovalne, mreženjske in diseminacijske aktivnosti, usmerjene v krepitev feminističnega gibanja za revitalizacijo demokracije v Evropi ter razvoj demokratičnih inovacij kot odziva na naraščajoče antigenderske pritiske v Evropi.

Ugotovitve o sodobnih feminističnih mobilizacijah v Sloveniji sta Mojca Pajnik in Leja Markelj predstavili v poglavju knjige *Feminist Movements in Time and Space: A European Perspective* (Palgrave Macmillan), kjer analizirata zgodovinski razvoj gibanja ter njegov prehod k decentraliziranim, trans-tematskim oblikam delovanja, ki povezujejo vprašanja spola z boji proti kapitalizmu, avtoritarizmu in rasizmu. Poseben poudarek namenjata raznolikim strategijam feminističnega aktivizma, od mobilizacij od spodaj navzgor do političnega delovanja in medsektorskih zavezništev.

Raziskovalni rezultati so bili predstavljeni tudi na delavnicah Evropskega konzorcija za politološke raziskave (ECPR) na Karlovi univerzi v Pragi. Leja Markelj je tam predstavila prispevek o feminističnih odzivih na napade na [pravico do splava v Italiji in Sloveniji](#), ki je nastal v soavtorstvu z Anastasio Barone, Giado Bonu Rosenkranz in Rokom Smrdeljem ter izšel v reviji *Interdisciplinary Political Studies*. Analiza razkriva, da se pravica do splava kljub formalni zaščiti sooča s posrednimi pritiski, kot so širjenje dezinformacij, ugovor vesti in diskriminatorne prakse v zdravstvu. Feministična gibanja se na to odzivajo z razvojem demokratične

Gostovanje Mojce Pajnik na konferenci CES (Council of European Studies) "Legacies and Ruptures: Making Sense of Europe" Filadelfija, 25-27. 6. 2025. Foto: Arhiv MI

odpornosti, tako skozi institucionalno delovanje kot z neformalnimi oblikami solidarnosti: v Italiji z mapiranjem institucij, kjer zdravnice_ki uveljavljajo ugovor vesti, ter s spremljanjem žensk v zdravstvene ustanove, v Sloveniji pa s transnacionalno solidarnostjo, širjenjem verodostojnih informacij in produkcijo znanja »od spodaj«, ki naslavlja konkretne ovire pri dostopu do splava.

Rezultate smo predstavili tudi na konferenci CES, *Council of European Studies* v Filadelfiji, kjer je Mojca Pajnik predstavila prispevek v soavtorstvu z Lejo Markelj in Živo Humer o tem, kako antigenderski akterji strateško mobilizirajo čustva, kot so strah, sočutje in jeza, za legitimacijo in normalizacijo pronatalističnih stališč. Analiza prispeva k boljšemu razumevanju vloge mobilizacije čustev v procesih preoblikovanja javnega diskurza.

Zaključek diseminacijskih aktivnosti je predstavljala konferenca projekta

FIERCE junija v Bruslju z naslovom *Feministične prihodnosti za revitalizacijo demokracije v Evropi*. Na okrogli mizi o feminističnih pristopih k demokratičnim krizam je Leja Markelj poudarila pomen krepitve feminističnih mrež, presečnega pristopa in povezovanja z drugimi družbenimi gibanji kot ključnega odgovora na naraščajoče antigenderske grožnje. Izpostavila je tudi pomembne dosežke feminističnega gibanja v Sloveniji, med njimi ohranitev dostopa do splava, kontracepcije in umetne oploditve, redefinicijo spolnega nasilja ter pravno priznanje enakosti istospolnih partnerstev.

Projekt FIERCE s povezovanjem raziskovanja, aktivizma in oblikovanja politik prispeva k razumevanju sodobnih antigenderskih mobilizacij ter razvoju strategij za krepitev demokracije, enakosti spolov in človekovih pravic v Evropi.

Zaključna konferenca projekta FIERCE, Bruselj, 20. 6. 2025. Foto: Arhiv MI.

IZPOSTAVLJENE OBJAVE

BARONE, Anastasia, BONU ROSENKRANZ, Giada, MARKELJ, Leja, SMRDELJ, Rok. **Feminist responses to anti-abortion attacks in Italy and Slovenia: building democratic innovations in contexts of de-democratization**. *Interdisciplinary political studies*. 2025, no. i.e. vol. 11, iss. i.e. no. 1, str. 129–147. ISSN 2039-8573. [COBISS.SI-ID [243656963](#)]

MARKELJ, Leja, HRŽENJAK, Majda. **Affective sex work in a post-socialist context**. *Sociology*. 2025, vol. , issue, 19 str., graf. prikazi. ISSN 1469-8684. DOI: [10.1177/00380385251357534](#). [COBISS.SI-ID [249904643](#)]

MARKELJ, Leja, PAJNIK, Mojca. **Trans-thematic action: contemporary feminist mobilizations in Slovenia**. V: BONU ROSENKRANZ, Giada (ur.), DELLA PORTA, Donatella (ur.). *Feminist movements in time and space : a European perspective*. Cham: Palgrave Macmillan, cop. 2025. Str. 195–224. Palgrave studies in European political sociology (Online). ISBN 978-3-031-77274-0. ISSN 2946-6024. , DOI: [10.1007/978-3-031-77274-0_7](#). [COBISS.SI-ID [226877187](#)]

TEKOČI PROJEKTI

Spol, demokracija in neokonservativno anti-gender gibanje

Vodja projekta na MI: Mojca Panik

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/spol-demokracija-in-neokonservativno-anti-gender-gibanje/>

FIERCE – Feministična gibanja za revitalizacijo demokracije v Evropi

Vodja projekta na MI: Mojca Pajnik

Financer: Evropska unija, program Obzorje Evropa

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/fierce-feministicna-gibanja-za-revitalizacijo-demokracije-v-evropi/>
<https://fierce-project.eu/>

Demokratizacija na preizkušnji: primerjava antigenderskih politik v državah Srednje in Vzhodne Evrope ter Bližnjega in Srednjega Vzhoda

Vodja projekta na MI: Mojca Pajnik

Financer: COST

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/demokratizacija-na-preizkusnji/>

Socialnoekološki dinamični modeli duševnega zdravja: breme kompleksne krize med zaposlenimi v kritičnih poklicih

Vodja projekta na MI: Živa Humer

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:
<https://www.mirovni-institut.si/projekti/socialnoekoloski-dinamicni-modeli-dusevnega-zdravja/>

PROGRAMSKA SKUPINA ENAKOST IN ČLOVEKOVE PRAVICE V DOBI GLOBALNEGA VLADOVANJA

Vodja: Mojca Pajnik

Člani_ ce:

Veronika Bajt, Maja Breznik, Zoran Fijavž, Sergeja Hrvatič, Majda Hrženjak, Živa Humer, Vlasta Jalušič, Neža Kogovšek Šalomon, Marko Ribač, Jurij Smrke, Iztok Šori, Tjaša Turnšek, Lana Zdravković

Financer: ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovativno dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/enakost/>

Raziskovalni program postavlja v središče koncepte človekovih pravic, enakosti in (ne)diskriminacije, ki so se znašli na zgodovinskem razpotju. Človekove pravice po eni strani še nikoli niso bile tako natančno in obsežno regulirane, po drugi strani pa se njihov pomen še nikoli ni tako zmanjševal. V času permanentne krize (ekonomske, finančne, migracijske, medijske, krize demokratičnih institucij ...) je razprava o temeljnih enakostih med ljudmi in teoriji človekovih pravic na mednarodni in evropski ravni v veliki meri zamrla, v Sloveniji pa po osamosvojitvi ni več zares zaživela. V dobi zatona politike so jo nadomestile razprave o varnosti, terorizmu, suverenizmu ipd. Raziskovalni program naslavlja problem razvrednotenja človekovih pravic in ideje enakosti v dobi globalnega vladovanja, na podlagi česar preišča možnosti evropskega humanizma.

Organizirali smo delavnico akademskega pisanja, ki jo je vodila dr. Petra Ahrens z Univerze v Tampereju. Razpravljali smo o razumevanju in praksi akademskega pisanja, ustvarjalnem procesu, ovirah ter strategijah za njihovo preseganje. Delavnica je ponudila dragocene uvide, praktične nasvete in vaje ter spodbudila nadaljnji razvoj pisnih veščin. Znanstvene objave so med ključnimi prioritetami programske skupine.

Na simpoziju, ki smo ga izvedli oktobra, smo ugotavljali, kako se delo, pravne prakse in raziskovalne metode oblikujejo v kontekstu aktualnih družbenih in tehnoloških transformacij. Prispevki članic_ov programske skupine so osvetlili preobrazbe dela skozi prizmo seksualnega dela, izzive pri sledenju in razkrivanju seksizma v slovenskih spletnih novicah s pomočjo strojno podprtega ciljnega vzorčenja ter vprašanja hrambe komunikacijskih podatkov v razmerju med varstvom zasebnosti in

Neža Kogovšek Šalomon o vprašanju hrambe komunikacijskih podatkov v razmerju med varstvom zasebnosti in vladavino prava, simpozij MI, 3. 10. 2025. Foto: Arhiv MI.

vladavino prava. Poleg tega je simpozij odprl razpravo o metodološkem razvoju raziskovalnih praks ter ponudil vpogled v njegove dimenzije in posledice za prihodnje raziskovanje tem, ki se jim posvečamo na Mirovnem inštitutu.

Na rednem letnem samoevalvacijskem sestanku smo kritično reflektirali potek in dosežke raziskovalnega dela programske skupine ter opredelili usmeritve za nadaljnje delo.

Zoran Fijavž o razkrivanju seksizma v slovenskih spletnih novicah s pomočjo strojno podprtega ciljnega vzorčenja, simpozij MI, 3. 10. 2025. Foto: Arhiv MI.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Znanstveni svet

Predsednica: dr. Mateja Sedmak do 8. 9., nato dr. Mojca Pajnik

Članici:
dr. Mojca Pajnik (do 8. 9.), dr. Tanja Renner,
dr. Uršula Čebren Lipovec

Direktor: dr. Iztok Šori
Upravna direktorica: mag. Franja Arlič

Upravni svet

Predsednik: dr. Roman Kuhar

Člani in članice:
dr. Darko Štrajn,
dr. Vlasta Jalušič,
dr. Lev Kreft,
dr. Lana Zdravković,
dr. Marko Ribač

KOLEKTIV

Mirovni inštitut je v letu 2025 imel 30 sodelavk_cev. Naša ekipa raziskovalk_cev ter zagovornic_kov, večinoma z doktorati znanosti, združuje strokovno znanje s področij sociologije, politologije, prava, filozofije, komunikologije, računalništva in ekonomije. Večina aktivno nastopa v medijih in sodeluje v strokovnih telesih in mednarodnih mrežah. Štirje zaposleni poučujejo na univerzah. Na inštitutu redno gostimo praktikantke_e s slovenskih in tujih univerz, ki se usposablajo v okviru tekočih projektov. V preteklem letu je naš kolektiv doživel tudi nekaj sprememb. Srečno na novi službeni poti smo zaželeli Katarini Vučko, ki je na inštitutu razvijala področje pravnih študij in imela ključno vlogo pri odkrivanju vseh razsežnosti izbrisa. Srečno smo zaželeli tudi knjižničarki Martini Kerec in v kolektiv sprejeli Barbaro Škrabar Cerar, ki nadaljuje njeno delo. Za izjemno uspešno sodelovanje smo se zahvalili Anteji Tomašič in Sandiju Abramcu, ki raziskovalno pot nadaljujeta na drugih institucijah.

dr. Iztok Šori
direktor

mag. Franja Arlič
upravna direktorica

Amela Meštrovac
strokovna in tehnična sodelavka

dr. Ana Frank
raziskovalka

Anteja Tomašič
asistentka

Barbara Škrabar Cerar
knjižničarka

mag. Brankica Pečković
raziskovalka

mag. Jasna Babić Zrimšek
koordinatorka komunikacij

Jurij Smrke
asistent

Katarina Vučko
svetovalka

Katerina Kočkovska Šetinc
asistentka

dr. Lana Zdravković
raziskovalka

Leja Markelj
asistentka

Lori Šramel Čebular
strokovna sodelavka

dr. Maja Breznik
raziskovalka

MREŽENJE IN STROKOVNO SODELOVANJE

ČLANSTVA V ZNANSTVENORAZISKOVALNIH MREŽAH, SVETIH, KOMISIJAH IN ZDRUŽENJIH

ASEN, Association for the Studies of Ethnicity and Nationalism (Veronika Bajt, članica)

Carework Network (Majda Hrženjak, članica)

COST Action: Platform Work Inclusion Living Lab P-WILL (Maja Breznik, članica odbora)

COST mreža DATAMIG, Data Matters: Sociotechnical Challenges of European Migration and Border Control (Mojca Pajnik, podpredsednica)

COST mreža Democratization at stake? Comparing Anti-Gender Politics in CEE and NME countries (Antigender-Politics) (Mojca Pajnik, članica)

COST Action: CA21141 Grassroots of Digital Europe: from Historic to Contemporary Cultures of Creative Computing (GRADE) (Jurij Smrke, član)

Council for European Studies (Mojca Pajnik, članica)

Divided Societies, Inter University Centre Dubrovnik (Mojca Pajnik, sodirektorica študijskega programa)

Eurofound, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Maja Breznik, nacionalna korespondentka)

European Commission against Racism and Intolerance, ERCI (Neža Kogovšek Šalomon, članica)

European Commission on Sexual Orientation Law – ECSOL (Neža Kogovšek Šalomon, članica)

European Consortium for Political Research, ECPR (Mojca Pajnik, Vlasta Jalušič, članici)

European Network against Gender and Violence (Vlasta Jalušič, članica)

European Sociological Association (Majda Hrženjak, članica)

Global Carework Network (Majda Hrženjak, članica)

Habilitacijska komisija, FDV, UL (Mojca Pajnik, članica)

Identity of Europe, Interuniversity Centre Dubrovnik (Vlasta Jalušič, sodirektorica kursa)

International Law Association – Committee Migration and International Law (Neža Kogovšek Šalomon, predstavnik Slovenije, Sergeja Hrvatič, članica)

International Law Association – Committee on Human Rights in Times of Emergency (Neža Kogovšek Šalomon, predstavnik Slovenije)

International Populism Research Network, Kiel University (Mojca Pajnik, članica)

Komisija za etiko v raziskovanju, FDV, UL (Mojca Pajnik, članica)

Koordinacija samostojnih neprofitnih raziskovalnih in infrastrukturnih zavodov (KOsRIS) (Iztok Šori, član, predstavnik MI)

Oddelek za komunikologijo, FDV, UL (Mojca Pajnik, predstojnica oddelka)

Odyssey Academic Network of Experts in Asylum and Migration (Neža Kogovšek Šalomon, članica)

Peace Research Community Europe (Iztok Šori, inclusion coordinator)

Slovensko komunikološko društvo (Mojca Pajnik, članica nadzornega odbora)

Slovensko seksološko društvo (Veronika Bajt, Leja Markelj, članici, in Iztok Šori, član)

Slovensko sociološko društvo (Veronika Bajt, članica predsedstva, Maja Breznik, Majda Hrženjak, članici, in Iztok Šori, član)

dr. Marko Ribač
raziskovalec in asistent

dr. Majda Hrženjak
raziskovalka

dr. Maja Ladić
raziskovalka

dr. Neža Kogovšek Šalomon
raziskovalka

dr. Mojca Pajnik
raziskovalka

Martina Kerec
knjižničarka

Sergeja Hrvatič
mlada raziskovalka

Saša Panić
strokovni sodelavec

dr. Sandi Abram
raziskovalec

dr. Veronika Bajt
raziskovalka

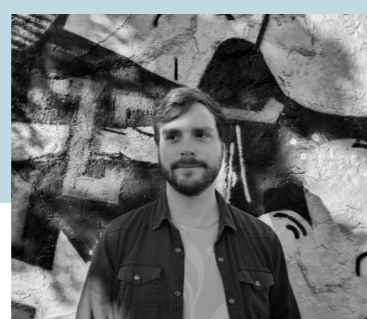
Urška Hartman
koordinatorka dela v pisarni

Tjaša Turnšek
asistentka

dr. Živa Humer
raziskovalka

Zoran Fijavž
mladi raziskovalec

dr. Vlasta Jalušič
raziskovalka

Svet Arhiva družboslovnih podatkov (ADP) (Iztok Šori, član)
 The Crimmigration Control International Network of Studies (CINETIS) (Neža Kogovšek Šalamon, članica)
 UNETCHAC, The Universities Network for Children in Armed Conflict, (Sergeja Hrvatič, članica)
 Znanstveni svet Mirovnega inštituta (Mojca Pajnik, članica)

ČLANSTVA V DRUGIH MREŽAH, SVETIH, KOMISIJAH IN ZDRUŽENJIH

Civil Liberties Union Europe (Iztok Šori, predstavnik MI)
 Društvo Mesto žensk, Ljubljana (Lana Zdravković, Amela Meštrovac, članici občega zbora)
 Društvo za mednarodno pravo za Slovenijo, (Sergeja Hrvatič, članica)
 EELN, European Equality Law Network (Katarina Vučko, članica)
 ENS European Network on Statelessness (Katarina Vučko, predstavnica MI)
 Glas ljudstva (Brankica Petković, predstavnica MI)
 LEAP, Legal Experts Advisory Panel (Katarina Vučko, predstavnica MI)
 Medresorska komisija za človekove pravice (Katarina Vučko, predstavnica MI)
 MIH, Migration Integration Hub (nekdanji EWSI, European Web Site of Integration) (Lana Zdravković, predstavnica MI, koordinatorica za Slovenijo)
 Migracije in razvoj (Lana Zdravković, koordinatorica in predstavnica MI)
 Migracijski forum (Lana Zdravković, koordinatorica in predstavnica MI)
 Mreža občanske znanosti (Brankica Petković, predstavnica MI)
 Mreža Zavezništvo za enakost (ZEN) (Leja Markelj, predstavnica MI)
 Upravni svet Mirovnega inštituta, Ljubljana (Lana Zdravković, Marko Ribač, predstavnik zaposlenih)
 Sekcija organizacij na področju integracije migrantov, Socialna zbornica Slovenije (Maja Ladič, Lana Zdravković, Katerina Kočkovska Šetinc, članice)
 South East European Network for Professionalisation of Media, SEENPM (Brankica Petković, predstavnica MI)
 Strateški svet Vlade Republike Slovenije za preprečevanje sovražnega govora (Brankica Petković, predstavnica civilne družbe)
 Strokovni svet za enakost spolov pri MDDSZEM (Majda Hrženjak, članica)
 Svet Centra za mirovne studije, Zagreb (Lana Zdravković, članica)
 Založba Sophia (Maja Breznik, ustanoviteljica in članica Sveta založbe)
 Zavod Oštro, Center za preiskovalno novinarstvo v jadranski regiji (Mojca Pajnik, članica strokovnega sveta)
 Ženski lobi Slovenije (Živa Humer, članica Sveta ŽLS)

ČLANSTVA V UREDNIŠKIH ODBORIH ZNANSTVENIH REVIJ

Družboslovne razprave [ISSN: 0352-3608] (Iztok Šori)
 Global media and communication [ISSN: 17427665, 17427673] (Mojca Pajnik)
 Hannah Arendt Net [ISSN: 1869-5787] (Vlasta Jalušič)
 Journal of alternative and community media [ISSN: 22065857] (Mojca Pajnik)
 Men and masculinities [ISSN: 1552-6828] (Majda Hrženjak)
 Migracijske i etničke studije [ISSN: 1333-2546, ISSN 1848-9184] (Mojca Pajnik)

PARTNERSKE ORGANIZACIJE

Aalborg University, Danska
 ADYFE, Belgija
 Academy of Police Force in Bratislava (APZB), Slovaška
 Albanian Media Institute, Albanija
 Alliance4Europe, Belgija
 Alma Mater Studiorum – Universita Di Bologna, Italija
 Alternatives Europeennes, Francija
 Aristotle University of Thessaloniki, Grčija
 Berlin Senate, Nemčija
 BIANET, Turčija
 Bulgarian Helsinki Committee Association (BHC), Bolgarija
 Centar za mirovne studije, Hrvaška
 Center for Development Evaluation and Social Science Research, Bosna in Hercegovina
 Centre for European Constitutional Law, Grčija
 Centre for European Policy Studies (CEPS), Belgija
 Centre for Social Studies, Portugalska
 Centre for the Study of Democracy, Bolgarija
 COFAC – Cooperativa de Formação e Animação Cultural, C. R. L. (Universidade Lusófona), Portugalska
 Comillas Pontifical University – University Institute of Studies on Migration, Španija
 Community Medien Institut für Weiterbildung, Forschung und Beratung (COMMIT), Avstrija
 COSPE, Mestna občina Empoli, Italija
 CROSOL – Croatian Platform for International Citizen Solidarity, Hrvaška
 De Burcht Institute, Nizozemska
 Democracy International e. V., Nemčija
 Documenta – Centar za suočavanje s prošlostjo, Hrvaška
 Društvo novinarjev Slovenije
 Economic Faculty of Belgrade University, Srbija
 Eumans, Belgija
 European Alternatives Berlin, Nemčija
 Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
 Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem
 Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani
 Fakulteta za turizem, Univerza v Mariboru
 Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru
 Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
 Fondazione Giacomo Brodolini, Italija
 Forum Dos Cidadaos Associacao, Portugalska
 Foundation Mediacentar Sarajevo, Bosna in Hercegovina
 France Terre d'Asile, Francija
 FSLUX, Municipality Schiffange (vključujoč ruralno regijo), Luksemburg
 Georg-August Universität Göttingen (UGOE), Nemčija
 Glopolis, Češka

Háttér Society (HS), Madžarska
 Heraklion Development Agency, Grčija
 Innovative Prison Systems (IPS) (Portugal), Portugalska
 Institut Mines-Télécom (IMT), Francija
 Institut za društvena istraživanja, Hrvaška
 Institut za etnologiju i folkloristiku, Hrvaška
 Institut Jožef Stefan
 Inštitut za novejšo zgodovino
 Istituto Degli Innocenti di Firenze, Italija
 Koç University, Turčija
 Kosovo Press Council, Kosovo
 Kulturno društvo Gmajna
 Lapsus – Laboratorio di analisi storica del mondo contemporaneo, Italija
 Linköpings Universitet (LiU), Švedska
 Lithuanian Gay League (LGL), Litva
 Macedonian Institute for Media, Severna Makedonija
 Malmö Universitet, Švedska
 Malý Berlín, Slovaška
 Mary Immaculate College, Limerick, Irska
 Menedek, Madžarska
 Municipality Empoli, Italija
 Municipality Gradec, Avstrija
 Mestna občina Ljubljana
 Municipality Lustenau, Avstrija
 Migrant advisory board Graz, Avstrija
 Minority Rights Group, Velika Britanija
 Migration Policy Group, Belgija
 Montenegro Media Institute, Črna gora
 moveGLOBAL e. V., Nemčija
 Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)
 Natura Comune, Italija
 Novi Sad School of Journalism, Srbija
 Österreichische Akademie der Wissenschaften – OEAW, Avstrija
 Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani
 PIC – Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja
 Platform for the International Cooperation on Undocumented Migrants (PICUM), Belgija
 Pod črto
 Polish Academy "Alexandru Ioan Cuza" – APAIC, Romunija
 Polish Academy of Sciences, Poljska
 Polish Platform for Homeland Security (PPHS), Poljska
 Portuguese Women's Platform, Portugalska
 Prosvasi, Grčija
 Red Barnet (SCD), Danska
 Region Međimurje, Hrvaška
 Rete Lenford – Avvocatura per i diritti LGBTI+, Italija
 Scuola Normale Superiore di Firenze, Italija

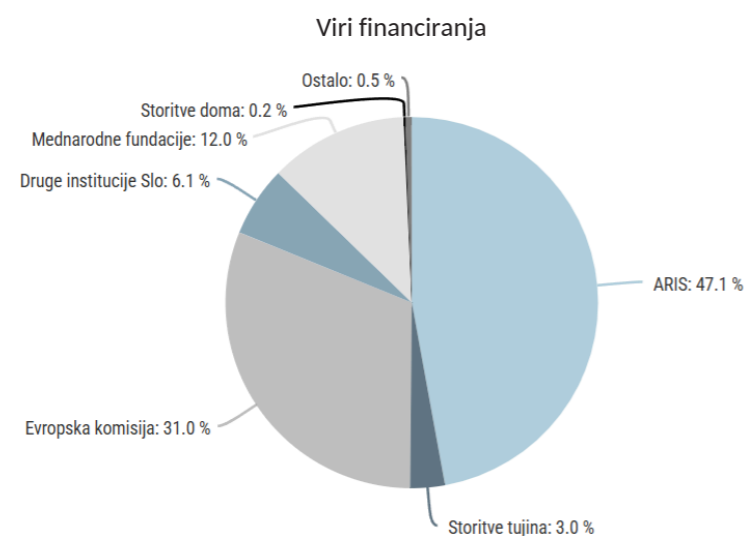
Scuola Normale Superiore di Pisa, Italija
 SEENPM
 Skupnost občin Slovenije
 Smart Venice, Italija
 Social Action and Innovation Centre (KMOP), Grčija
 Stand Up For Europe, Belgija
 STEM – Institute for Empirical Research, Češka
 Südwind, Avstrija
 Surt Fundacio de Dones Fundacio Privada, Katalonija, Španija
 SYMBIOSIS, Grčija
 Symfilios, Ciper
 Tallinn University, Estonija
 The Chancellor, Masters and Scholars of The University of Oxford (UOXF), Velika Britanija
 The European Centre for Social Welfare Policy and Research, Avstrija
 The Kentro Merimnas Oikogeneias Kai Paidiou (KMOP), Grčija
 The University of Brescia (UNIBS), Italija
 The University of Girona (UdG), Španija
 Universidad Complutense de Madrid, Španija
 Università Ca'Foscari (UNIVE), Italija
 Università di comunicazione e lingue, IULM, Italija
 Universität Bern, Švica
 Universitat de Barcelona (UB), Španija
 Universität Hamburg, Nemčija
 Université Libre de Bruxelles (ULB), Belgija
 Universiteit Maastricht – Studio Europa Maastricht, Nizozemska
 University of Cambridge, Velika Britanija
 University of Gdansk, Poljska
 University of Jyväskylä, Finska
 University of Tartu, Estonija
 University of Vienna, Avstrija
 University of Bologna (UNIBO), Italija
 University of Klagenfurt, Avstrija
 Universität Regensburg, Nemčija
 Univerzity Karlovy, Češka
 Uniwersytet Jagielloński, Poljska
 Varuh človekovih pravic
 Verein für Männer- und Geschlechterthemen Steiermark, Avstrija
 VILABS, Grčija
 Vrije Universiteit Brussel, the Fundamental Rights Research Centre (FRC), Belgija
 Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

FINANČNO POSLOVANJE

V letu 2025 je skupni obseg prihodkov znašal 1.478.838 EUR, kar je nekoliko manj kot v letu 2024, ki je bilo z vidika financiranja nadpovprečno uspešno. Znižanje prihodkov je predvsem posledica manjšega števila novo pridobljenih projektov na razpisih Evropske komisije in tudi ARIS. Gre za nihanje, ki je v sistemu projektnega financiranja pričakovano in povezano z razpisnimi cikli ter stopnjo uspešnosti prijav.

Struktura financiranja ostaja razmeroma uravnotežena. Stabilno programsko financiranje predstavlja 38 % vseh prihodkov, projektna sredstva 46 %, sredstva mednarodnih fundacij 12 %, storitve za trg 3 %, ostali viri pa 1 %. Takšna razporeditev potrjuje, da inštitut ohranja kombinacijo stabilnega jedra financiranja ter konkurenčno pridobljenih projektnih sredstev.

Če štiriletno obdobje od uvedbe stabilnega financiranja pogledamo v celoti, ostajajo prihodki na primerljivi ravni, pri čemer je bilo leto 2024 izraziteje nad trendom. Leto 2025 tako pomeni umiritev po obdobju rasti. Inštitut ohranja stabilno programsko skupino ter kontinuiteto raziskovalnega dela, kar je ključnega pomena za dolgoročno uspešnost in nadaljnje pridobivanje domačih ter mednarodnih projektov.

SEZNAM FINANCERJEV

Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA)

ARIS – Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

COST, Evropsko sodelovanje na področju znanosti in tehnologije

Evropska komisija (EU):

- Erasmus+
- Pravosodje (JUST)
- Program za državljane, enakost, pravice in vrednote (CERV)
- Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF – Asylum, Migration and Integration Fund)
- Socialna prerogativa in linije posebnih pristojnosti (SOCPL)
- Program Obzorje Evropa

Fundacija za odprto družbo

Fundacija Volkswagen

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTŠ)

Ministrstvo za javno upravo (MJU)

Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP)

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve (MZEZ)

NEF – Mreža evropskih fundacij (Program Civitates)

**OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO

VolkswagenStiftung

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT**

